

Innsyn: Utgitt av Fjellhaug Skoler, Sinsenveien 15, N-0572 Oslo.
Tlf 23 23 24 00. Telefaks 23 23 24 10.
Bankgiro: 8220.02.90549

Redaktør: Dagfinn Solheim, dsolheim@nlm.no

Redaksjonsråd: Mona Bø, Øyvind Åsland, Jan Ove Selstø og Dagfinn Solheim

Sekretær: Anders Artmark Aanensen

TEMA: Misjonsstrategi

Innholdsfortegnelse

Leder	4
Hans Aage Gravaas: Våre planer og Guds ledelse	5
Mons Gunnar Selstø: Presentasjon av strategi for Vest-Afrika	10
Ernst Jan Halsne: Hva er vår strategi i Norge?	15
Frode Steen: Gryende misjonsvirksomhet fra Kina	19
Hølje Haugsjå: Strategi for Normisjonen i Mali	22
Dagfinn Solheim: Misjonsstrategi i Sør-Korea	26
Steinar Opheim: Evangeliet fra Afrika til Jerusalem	31
Dagfinn Solheim: Link-konferansen på Fjellhaug	35
Jan Ove Selstø: Nytt fra Fjellhaug: Økonomi	39
Codes of Conduct – retningslinjer for norske misjonærer	40
Felleserklæring fra Mellomkirkelig Råd og Islamsk Råd Norge	45
Bokanmeldelser	46
Nyere bøker om misjonsstrategi	48

Leder

I dag arbeides det med misjonsstrategi på alle våre felt og også i Norge. Noen ganger har det vært uttrykt en viss skepsis til strategi. Det har da gjerne vært fordi en har sett en motsetning mellom strategi (som vi utarbeider) og Guds ledelse. I strategiarbeidet må en både søke Åndens ledelse og bibelske prinsipper. Men denne strategien skal også settes i relasjon til konkrete menneskelige forhold, kultur og religion. Vi kan ikke ha samme strategien overfor nominelle kristne som inn mot mennesker som lever i folkeislam og ikke kjenner kristendommen. I en tid med knappe ressurser blir det særlig viktig å bruke disse ressursene på en måte som fører til frelse for flest mulig.

En strategi må alltid ha **målsetting**. Hva er det vi vil med vårt arbeid? Dersom vi ikke vet det, vil vi heller ikke kunne vite om vi lykkes i arbeidet. Vi må spørre om vi er tro forvaltere av Guds nåde og Guds gaver. Målet for all vår misjonsvirksomhet kan uttrykkes i ordene fra Matt 28: Vi er kalt til å gjøre alle folkeslag til disipler. I våre strategier har vi konkretisert dette i at vi skal plante kirker eller danne forsamlinger. I Matt 24,14 står det at evangeliet om riket skal forkynnes over hele jorden til et vitnesbyrd for alle folkeslag. Dette vitnesbyrdet kommer til uttrykk i en forsamling. Da først kan mennesker bli innlemmet i Guds rike og Kristi legeme på jord. Målet er at alle folkeslag skal få et slikt vitnesbyrd i sin midte.

Matt 28 har også **en ramme til strategi**. Disippelgjøringen skjer ved at vi går (gående), døver (døpende) og lærer (lærende). Det første partisippet betyr en grensesprengende virksomhet. For å nå de unådde folkeslagene er det noen som må krysse grenser. Det lokale forsamlingsarbeidet skal også nå ut til nye, men vi må også ha fokus på de som ikke har hørt. Det andre partisippet går på dåpen. Dåp betyr også innlemmelse i en kristen menighet. En forsamling må dannes så snart som råd er. Det kan være en tid der alt det formelle ikke er på plass, men Ordet og sakramentene må ha et nedslagsfelt. For en tid kan dette gjerne skje i en bibelgruppe. Det siste partisippet om opplæring kjenner vi til. Den må skje i mange faser og på flere nivåer. Det gjelder før og etter dåp, det gjelder både vanlige kristne og ledere. Vi ser en anvendelse hos Paulus slik vi finner det blant annet i Apg 14,21-23: Han forkynte og vant disipler, styrket disiplene og formante dem. Så valgte han eldste i hver menighet. Vi merker oss også at Paulus forbereder de nye kristne på lidelse.

Strategiarbeid betyr at **vi søker hvor og hvordan vi skal arbeide under Åndens ledelse**. Bønn er kanskje den viktigste faktoren. Samtidig er det viktig å kjenne forholdene og de vi vil arbeide blant. Siden Willowbank-konferansen om «Evangeliet og kulturen» har kontekstualisering vært et viktig tema. Vi kan ikke forkynne evangeliet om vi ikke kjenner det språket menneskene forstår. Men det gjelder ikke bare å kunne ordene, vi må også forstå hva de forbinder med ord og uttrykk som gud, frelse, nåde osv. Dersom vi ikke kjenner til det, vil de tolke budskapet direkte inn i sin sammenheng og sin forståelse. Da er det lett å ende opp i synkretisme.

Den første delen av strategiarbeidet har med **målgruppen** å gjøre. Hvem ønsker vi å nå? Kanskje er det et folkeslag eller folkegruppe som ikke har noe vitnesbyrd i sin midte. Det vet vi ikke før vi (eller andre) har undersøkt det. Ofte vil det være noen som arbeider i gruppen før. I tilfelle hvilke erfaringer de har gjort. Det er også viktig å følge opp dette med målgruppe. I Indonesia spør misjonærene seg i dag om de når ut til muslimer som de gjerne vil nå. Situasjonen er nemlig slik at mye av evangeliseringsarbeidet til kirker i Indonesia ikke når ut til muslimer. Det kan nemlig være vanskelig og stundom farlig. Men vi må vurdere om vi når dem vi har satt oss som mål å nå.

Kontekstualisering er en sak som må gjennomsyre arbeidet i alle faser. Vi skal ikke danne en norsk kirke, men en kirke som er lokalt forankret. Den skal være relevant i kulturen og bibelsk fundert. Kontekstualiseringen gjelder på tre felt: budskapet, budbringeren og forsamlingen. Å kontekstualisere budskapet betyr blant annet bibeloversettelse der dette ikke er gjort før. Det gjelder også kristen litteratur, og ikke minst å få litteratur som lokale kristne selv har utarbeidet. Videre gjelder det forkynnelse, bibelstudie og samtale for at Ordet skal slå rot. For at dette skal skje må også misjonæren inn i en prosess der han lærer de lokale menneskene og kristne å kjenne. Hva er deres behov, gleder og sorger? Hvordan kan Guds ord tale inn i deres situasjon? Forsamlingen må også ha et lokalt preg og form. Målet er at forsamlingen skal være midt i folket – til et vitnesbyrd. En misjonær som lever nær folket og deres hverdag, står i en spennende og utfordrende oppgave. En får dele noen av sine egne erfaringer og samtidig se hvordan Guds ord og Guds ånd er virksom i en ny sammenheng. I noen muslimske områder må de som blir kristne for en tid forlate sine nærmeste og danne en forsamling et annet sted. Men målet må være å danne kirker i alle folkegrupper – når tiden er moden for det.

I kontekstualiseringen er det to ting som er viktig. Det ene er Ordets autoritet. Våre kulturelle former må gjerne vike, men Guds ord står fast. Det er den faste rettesnor også for kirker i andre kulturer. Det andre som er viktig er at budskapet og forsamlingen er relevant i sitt miljø og kontekst.

Strategiarbeidet må få en **konkret utforming** der følgende gjerne er med:

- Målgruppe, visjon og målsetting
- Planer og iverksetting – hvilke ressurser har vi
- Tidsplan og faser i arbeidet – planlegge utfasingen
- Evaluering og videre strategiarbeid – tilpasse strategien til terrenget. Det betyr også at strategien må være fleksibel, og ikke en tvangstrøye.

Et annet punkt som er viktig for en strategi er **samarbeid**. Hvem skal vi samarbeide med og på hvilke områder? Særlig i muslimske områder er det som regel få som blir vunnet for evangeliet. Da er det viktig at de kristne kan finne fellesskap i noe større sammenhenger. Flere steder vil det være snakk om samarbeid med ikke-lutherske kristne. Et viktig felt for samarbeid er utdanning på forskjellige plan. Det gjelder særlig utdanning av evangelister, prester og andre ledere. Med sikte på fremtiden for kirken/de kristne er det svært viktig med lederopplæring. Helt fra starten må en tenke gjennom hvordan ledere kan trenes og utdannes. Det kan starte med mentoring og personlig oppfølging, men en bør også tenke på mer formell utdanning.

I dette nummeret av Innsyn ser vi på en del konkrete strategier slik disse blir utformet på våre arbeidsområder i Norge og i misjonsland. Dessuten lar vi oss oppmuntre og inspirere av misjonsstrategi i andre sammenhenger. Vi kan alltid lære mye av historien og hvordan Gud bruker sitt folk for å nå ut med evangeliet. I litteraturlisten finner du en bok om hvordan filippinere i diasporaen driver sitt arbeid som teltmakere. En stor og interessant misjonsbevegelse og strategi. Sør-Korea er et av de store misjonslandene i dag. Der har de også arbeidet mye prinsipielt med misjonsstrategi. Hølje Haugsjø er en tidligere Fjellhaugstudent. I 2002 kunne han få være med på å døpe den første malinkéeren i Tambaga. Siden har en hel del blitt døpt eller er under dåpsopplæring. Et spennende arbeid i Mali. I dette landet står NLM i et nybrottsarbeid som vi også får høre om. Særlig spennende er det kanskje med de to "togene" mot Jerusalem. Et fra Vest og et fra Øst. Det er imponerende å se hvordan afrikanere med små ressurser har store planer for å gjøre framstøt med evangeliet i det muslimske Nord-Afrika. Det er ennå flere hvite flekker på misjonskartet!

Våre planer og Guds ledelse

Av Hans Aage Gravaas

– Jeg planlegger ingenting, men overlater alt til Guds ledelse!

Trosmenighetspastoren hørtes ufattelig from ut. Sidekameraten på kirkevekstseminaret, som tilhørte en annen kirkelig tradisjon, var ikke like overbevist. Han hadde nemlig kastet et ufrivillig blikk over pastorens skulder og sett at det var mange notater i hans oppslåtte avtalebok. Ja, den var rimelig tettpakket. Det kunne vært fristende å spørre: Var alt dette virkelig skrevet med Guds blekk og håndskrift? Var ikke noe av dette også basert på spontane innskytelser eller menneskelig planlegging?

Denne hendelsen reiser mange spørsmål. Vi møter en hverdagslig problemstilling også for oss som arbeider i andre kristne sammenhenger; i institusjon, organisasjon eller menighet. Etter min mening kommuniserer den omtalte trosmenighetspastoren en vrangforestilling hva forholdet Guds ledelse og egen planlegging angår. Jeg tror verken han eller andre opererer som «ovenfrastyrte» roboter. Samtidig gir han oss en nyttig oppvekker. For hvor mange kristne i dagens samfunn befinner seg ikke i motsatt grøft? De tar kanskje ikke Gud med på råd i det hele tatt når utdanning, ektefelle, bosted og yrke skal velges, eller når virksomhetsstrategier legges.

En kan saktens tenke feil om Guds veiledning, men er det bedre å avskrive Gud helt i hverdagslige spørsmål? Karismatisk svermeri og sammensausing av ulike forhold er alvorlig, men det er også indrekirkelige former for sekularisering. "Sekularisering" definerer jeg i denne sammenhengen som "Split-Level Christianity"¹. d.v.s. etablerte avgrensede segmenter eller livssoner hvor Gud eller kristen tenkning ikke slipper til eller har reell innflytelse². Gud blir en ufarlig "pie in the sky" som forholder seg rolig og apatisk til vår egendefinerte og subjektsstyrte virkelighetsoppfatning

Refleksjoner omkring forholdet mellom planlegging og Guds ledelse er nyttig. Her kommer noen strøtanker.

¹ Paul G. Hiebert, R. Daniel Shaw og Tite Tiénou: „Responding to Split-Level Christianity and Folk Religion” i: International Journal of Frontier Missions, Vol.16:4, Vinter 1999/2000.

² Denne type tenkning er synlig i den pågående samlivsdebatt i den norske kirke. ”La oss stå sammen om det vesentligste”, blir det sagt. Guds ord får lov til å tale om tro og til tro, men får ikke bidra med etisk veiledning eller mane til omvendelse der mennesker lever i pakt med tidsånden og på tvers av Guds bud.

Enkeltmenneskets behov for Guds ledelse

Misjonslederen Johannes Brandtzæg³ holdt i 1913 et tankevekkende foredrag med tittelen "I Guds skole"⁴. Brandtzæg tok utgangspunkt i den kjensgjerning at alle kristne er Jesu disipler og at de hele livet er å betrakte som "læresveinar" i Guds skole. Guds daglige ledelse og den livslange undervisning i Mesterens skole er nødvendig, mente Brandtzæg, og reflekterte blant annet med henvisning til eget liv:

Det er grufuldt at tænke paa, hvor meget ynkelighet vi prædikanter drar med os op paa talerstolen. Det er grufuldt at tænke paa, hvor meget smaatteri og elendig smaapirkeri vi allesammen slæper omkring med os i vor daglige færd! Ikke mindst paa den plads, som for somme av os er den vanskeligste plads i verden, vor egen stue⁵"

Men selv den, som i likhet med Brandtzæg ønsker å lytte til Guds råd, trenger å tenke over hvor og hvordan disse rådene kan innhentes. Vi kan lett stå i fare for å snakke litt for lettvint om hva "Herren ledet oss til" og om "alt det Gud har gjort gjennom oss"⁶. Vi kan også stå i fare for å glorifisere og idyllisere enkeltmennesker når vi med tårer i øyekroken omtaler deres kallstrokap og lydighet til Gud. Som om Gud hadde grunn til å være spesielt glad og takknemlig for at noen stilte seg selv til disposisjon! Er ikke alle kristne kjøpt "med Kristi dyrebare blod, blodet av et lam uten feil og lyte" (1. Pet 1,19), betraktet som "Guds eiendom" (1. Pet 2,9) og satt fri for å være til Hans fulle og hele disposisjon? Og vet vi egentlig at alle våre forbilder levde helt og fullt i samsvar med Guds plan? Synd, egenrådighet og menneskelig toskeskap preget også de gylne kapitler av kirkehistorien. Det var like mange "på tross av" som "på grunn av" blant troens folk.

³ Jfr. Hans Aage Gravaas: "Misjonslederen Johannes Brandtzæg: "En historisk-biografisk framstilling"; Spesialavhandling ved Menighetsfakultetet 1986I, P.S.Eikrem: "Johannes Brandtzæg. Hans liv og virke", Oslo 1934 og Jakob Straume: "Johannes Brandtzæg. Sigervinnaren", Bergen 1967.

⁴ "Nærmere Gud! Taler og foredrag holdt ved 2det Lillehammerstevne 26de-29de august 1913".

Lutherstiftelsens bokhandel, Kristiania 1913.

⁵ "Samme sted, s.83.

⁶ Dette begrepet ble brukt om disiplene da de kom tilbake til Antiokia etter første misjonsreise (Apgj.14,27): "Da de var tilbake her, samlet de menigheten og fortalte om **alt det Gud hadde gjort gjennom dem**, og at han hadde åpnet troens dør for hedningene".

Når alt dette er sagt, skal få med stor frimodighet få lov til å tro at Gud leder den troende! Han taler til oss gjennom *Ordet*. I Skriften "minner Han oss" på viktige sannheter. Disse sannhetene har kraft til å skape en indre drivkraft i oss; et kall til "troens lydighet" (Rom 1,5), "lydighet til Kristus" (2 Kor 10,5) og til radikal etterfølgelse (Fil 2,5ff). I *bønnen* kan vi ikke annet enn legge vårt liv åpent fram for Gud slik det er, og ikke slik det aller helst burde være. Vi blottlegger oss selv. For øvrig er "ingen skapning (er) skjult for ham. Alt ligger åpent og nakent for øynene på ham som vi skal stå til regnskap for" (Hebr 4,13). Vi ber Gud om å lede vårt liv og virke. Og han vil lede oss! "For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem" (Ef 2,10). Noen ganger vil vi oppleve at "den rette vei for oss" kanskje ble stadsfestet eller bekreftet av enkelthendelser, eller enkeltpersoners eller menighetens tilskyndelse. Men for noen av oss kan det hende at den røde tråden og de store sammenhenger ble tydelig først i etterkant.

Ikke alle opplever kallet like konkret som Paulus og Barnabas opplevde det i Antiokia: "Mens de tjente Herren i bønn og faste, Sa Den Hellige Ånd: Ta ut Barnabas og Saulus for meg, for at de kan gjøre den gjerningen som jeg har kalt dem til. Etter at de da hadde fastet og bedt og lagt hendene på dem, sendte de dem av sted" (Apgj.13,2-3)..

Mange har sagt at de opplever det frustrerende å møte mennesker som friskt og freidig snakker om sitt sterke kall. Det skapes en fortvilelse i hjertet: Hva skal til for at jeg opplever det samme? Hvordan kan jeg være sikker på hva Gud har kalt meg til? Eller har kanskje ikke Gud kalt meg til noe som helst? Til slike vil jeg si: Gud har et kall til alle kristne, men det er de færreste av oss som kjenner på en 100 prosent sikkerhet på hva Gud har kalt oss til! Det viktigste er likevel at en stiller seg selv til disposisjon, og ber Gud om å lede veien videre. Noen ganger må man simpelthen hoppe i det! For det er de færreste som hører Guds stemme gjennom bjørkesuset : "Reis til Afrika"! Vi må huske at Gud også har evnen til å stenge veier, uten at det dermed betyr at de veier vi først valgte var gale. Gud kan endre på geografisk plassering, arbeidsoppgaver osv. mens kallet fortsatt er det samme. Han vi tror på er viktigere enn vår tro, og hans overordnede kall til alle kristne er langt viktigere enn vår egen subjektive kallsopplevelse. I kristen sammenheng er "det ytre kall" også til stor hjelp. Tenk, det er noen som har sett, ja kanskje bedre enn oss selv, hva Gud kan bruke oss til! Men heller ikke det ytre kall er vanntett. Selv de frommeste mennesker kan ta feil!

Det er viktig for oss å tenke at alle nyttige samfunnsoppgaver representerer et kall fra Gud. Gud kaller predikanter og misjonærer, men dette er egentlig ikke noe mer spesielt enn andre kall. "Plattform-teologien" kan lett bedra oss. At noen løftes fram på et podium og blir bedt for, innebærer ikke at disse menneskene og deres livsoppgaver er mer "kristelige" eller viktigere enn andres. De som sitter i benkeradene har også et kall! Gud har for øvrig kalt alle kristne til å tjene han i ord og gjerning i ulike samfunnsoppgaver, både nasjonalt og internasjonalt. La oss be Gud om visdom til å finne ut hva som er rett for deg og meg. Men alle har *sin* plass!

Hovedsaken er at vi legger livene våre i Guds hender. Det er det ikke alle som gjør! "Hvorfor kaller Gud prester til Østlandet og ingen til Finnmark", spurte teologistudenten med en blanding av humor og alvor i stemmen. "Hvorfor kaller Gud alle norske ungdommer til oppgaver i eget hjemland og ingen til ubesatte evangelistmisjonærstillinger i Woitodalen og iblant Dassenech-folket i Omorate", kunne NLMs misjonssekretariat spurt.

Gud inviterer oss til "dreieskiven" (Jer. 18,1-6) hvor Han kan få forme våre liv. Hva det blir ut av oss, er ikke godt å si. Likevel hadde Han en plan med deg allerede fra da du ble dannet i mors liv (Jer.1,5).

Lederens behov for Guds ledelse

Også ledere for kristne institusjoner, organisasjoner og menigheter trenger å be om Guds ledelse for å lede arbeidet rett. Jeg har selv, i ulike lederroller, vært involverte i mange strategisamlinger og planleggingsmøter, og gitt mine innspill til forskjellige strategidokumenter. Det meste av dette har vært rikt og nyttig, selv om jeg også har eksempler på at noe var bortkastet tid. Men god planlegging er ikke en motsetning til Guds ledelse! Å ignorere vår evne til å tenke, reflektere og planlegge er å ringeakte skaperen, og er for meg ensbetydende med åndelig svermeri. Samtidig bør vi be om Guds veiledning før vi planlegger og mens vi planlegger. Som kristne må vi også være åpne for det uforutsette, d.v.s. at Gud leder i helt andre retninger enn de vi selv hadde tenkt.

Jeg tror det er klokt og nyttig at misjonen legger langtidsplaner. Dette har med forvalterskap å gjøre. Samtidig er planer til for å endres. Gud kan åpne dører som ikke var planlagt og som *ble* et kall. Det er ikke nødvendigvis et nederlag om halvparten av våre planer gikk i vasken. Særlig ikke om vi i ettertid ser at det som skjedde ble til noe langt bedre enn det vi hadde planlagt. Jeg husker selv hvor irritert jeg var den gangen da NLM startet opp arbeid i Elfenbenskysten og Mongolia. Hadde ikke Gud gitt oss nok arbeid der vi allerede var? Muligens hadde han det, men etter å ha besøkt både Elfenbenskysten og Mongolia flere ganger senere takket jeg Gud for at Han hadde valgt seg ut noen ledere som forstod landskapet bedre enn meg og min ringe forstand. Gud åpnet nye dører, og mange mennesker fikk høre evangeliet.

Slik jeg ser det, må kristen misjon finne sin vei mellom to ulike organisatoriske filosofier eller ytterpunkter. "Rammestyrte visjon" eller "visjonsstyrte ramme".

"Rammestyrt visjoner" eller "visjonsstyrte rammer"?

Kristen ledelse er som all annen ledelse utøvelse av forvalterskap. Vi må på best mulig måte forvalte de menneskelige og økonomiske ressurser som er blitt oss til del. Men hvor mange har ikke, i sin misforståtte nøkternhet, latt rammene styre visjonene? I trange økonomiske tider glemte de selve visjonen! De satte seg på baken med hendene i fanget og ventet på at Gud ville "ordne opp for dem" ("snu deres skjebne"?). De var fanget av en rammestyrte visjon!

La meg gi noen nyttige eksempler på det motsatte. Mot slutten av 1800-tallet hadde Gud skapt en brann hos mange norske kristne ungdommer for Kinamisjon. Utgangspunktet var vanskelig. Ungdommene hadde ikke noe administrativt rammeverk rundt seg, de manglet økonomisk støtteapparat, og de fleste av dem hadde heller ingen utdanning. Hva gjorde de med dette? Satte de seg ned, lamslått av oppgavens umulighet? Lot de rammene overstyre deres gudgitte visjoner? Nei, de lot seg ikke stoppe. De spredte visjonen til andre! I sin brennende iver og med bønn til Gud fant de som felleskap løsningen på både pengespørsmål, organisasjon og misjonærutdanningsspørsmålet. Hadde Gud kalt dem til dette, måtte de også tro at ressursene fantes! I stor grad lot de visjonene etablere rammene!

Det finnes flere eksempler på det samme. La oss gå til skolearbeidet. Ved inngangen til 1980-årene fikk NLM et kall til å starte et mediesenter på Gimlekollen i Kristiansand. En hadde tomta, men ingen penger. Visjonen ble spredt med stor entusiasme til misjonsfolket og mer enn 30 millioner kroner var blitt investert da nybygget stod ferdig! I samme tidsrom bidro de samme menneskene med tilsvarende summer til nybygg på Fjellhaug og ved Sygna i Balestrand! Kallet ble kommunisert, trodd og etterfulgt! Gud lot det lykkes! På Nehemjas vis gikk de i gang: "Himmelens Gud, han vil la det lykkes for oss, og vi hans tjenere vil gå i gang og bygge"! (Neh.2,20)

Dette betyr ikke at vi bør invitere til økonomisk galskap. Nøkternhet hører også med. Man bør ikke sette spaden i jorda før tilstrekkelige signaler om støtte fra "bakkemannskapene" er gitt! Den gyldne middelvei må finnes. Men la oss i alle fall huske at det uten visjoner vil bli smått med både penger og mannskap! En tenner ikke hjertene ved å la "budsjettmessig balanse" bli eneste budskap eller hovedbudskapet, men ved å presentere "syner" i Guds ord og utfordringer i samtiden! "Ein blir ikkje heit av det ein ikkje veit"!

Mange organisasjoner, både norske og internasjonale, har sett på Misjonssambandet med aldri så liten misunnelse: "Hvordan har dere fått til alt dette"? Jeg tror svaret er uhyre enkelt. En har satt Bibelen og bønner høyt, det alminnelige prestedømmes rike nådegavehusholdning har blitt tatt i bruk, og visjonene ble presentert med stor frimodighet slik at hender og føtter ble satt i bevegelse. Måtte det fortsatt bli slik også i tiden framover!

Hva er viktigst – Guds ledelse eller strategisk tenkning?

Spørsmålet er svært kunstig. "Ora et labora" ("Be og arbeid"!) har vært parolen. Gud har ledet før, under, på grunn av og til tross for planlegging. Og Han har plantet, vannet og gitt vekst! Hvorfor? Fordi Han ville noe, og fordi noen lot seg bruke!

Presentasjon av strategi for Vest-Afrika

Av Mons Gunnar Selstø

Innledning

I 2006 fikk vi i Vest-Afrikaregionen et nytt strategidokument. Etter flere års fysisk eksil fra vårt arbeid i Elfenbenskysten, og med nytt arbeid i Mali på trappene var det viktig å få tenke gjennom hvordan vi ønsket at arbeidet skulle føres videre. For Elfenbenskysten sin del var det en gylden mulighet til en eventuell kursendring, og for Mali sin del var det en gylden mulighet til å bygge opp et arbeid på bakgrunn av all den kompetanse som vi som organisasjon satt inne med etter 20 år blant mahouene. Selv om vi hadde arbeid på to felt og i to forskjellige stadier i "kirkeutviklingen", ønsket vi ikke to separate strategier, men vi ønsket at et dokument kunne forene arbeidet i regionen. Noen prinsipper ble sentrale i strategien. Disse prinsippene vil vi samle oss om i Vest-Afrikaregionens arbeid. Så vil vi tilnærme oss disse prinsippene i årene som kommer fra litt forskjellige steder i Mali og i Elfenbenskysten.

Parallellmodell

Mest sentralt i denne nye strategien som ble utarbeidet var prinsippet om å bygge opp arbeidet etter en parallellmodell. I Elfenbenskysten hadde man tidlig denne tanken, men med årenes løp ble integrasjonsmodellen innført som prinsipp for arbeidet. Integrasjonsmodellen har fungert på andre felt, men det er en strategi som krever sterke lokale ressurser. Med en slik modell vil misjonen bygge opp strukturer for arbeidet som en fremtidig nasjonal kirke vil overta. Når vi nå hadde en mulighet til en kursendring i vårt arbeid i Elfenbenskysten var denne kursendringen den viktigste. Nå søker vi i Elfenbenskysten å gradvis tilnærme oss en parallellmodell for etableringen av kirker i landet.

Strukturer

Hovedmålet for arbeidet i regionen er "Å etablere autonome evangelisk lutherske menigheter som selv bringer videre evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling til sitt eget og andre folkeslag". Her er det en endring fra å tenke på en selvstendig kirke til å tenke på selvstendige menigheter. Grunnen til det er å unngå å tenke store strukturer for en samlende kirke. En stor struktur som ofte blir av nasjonale dimensjoner. En slik struktur kan innebære en organisering som er fremmed for den lokale kulturen. Som misjon er det lett å tenke at måten arbeid organiseres på sier seg selv, at det bygger på universielle organisatoriske prinsipper. Det er ikke alltid tilfelle, det er lett å glemme at strukturer også er kultur.

Nå er vi i Norge vant med å tenke på Den Norske Kirke, og den bagasjen har vi med oss i arbeidet. Vi (NLM) har ofte lagt vekt på den presbyterianske modellen i det å bygge menigheter etter en synodal ordning. Det som strategien legger opp til i VAR (og det nye for NLM) er en kongregasjonalistisk modell hvor hver menighet er selvstendig. Så kan menighetene velge større samlende strukturer for f.eks å sende ut misjonærer. Vi tror det er tjenelig for arbeidet å få slike frie tøyler til å bygge relasjoner og overordnede strukturer. Dette betyr at vi i utformingen av strategien for Mali også har tatt stort hensyn til andre misjonsorganisasjoner og kirker regionalt og nasjonalt. Da tenker vi på lønnsforhold og arbeidsmetoder. Vi er også med i forum som har målgruppen vår som interessefelt. Vi håper at vi ved å ta hensyn til organisasjoner både i Mali, men også i Guinea, kan være med på å forberede flere mulige alternative samarbeidspartnere for en fremtidig menighet, alt etter de valg menigheten(e) vil ta.

MIE⁷ og POB⁸

Dette er to sentrale begreper for oss i Vest-Afrikaregionen. Stikkord for MIE er: husmenigheter, diskre inngang i landsbyen, "fredspersoner"⁹, individuell opplæring over lang tid. POB dreier seg om bibelfortellinger. Vi søker å fortelle historiene i kronologisk rekkefølge for om mulig å gi også analfabeter¹⁰ en bibel. Vi ser at historiene setter seg og lever videre. Vi ser også at det er lite som forandres i historiene, men tolkningen av dem festes ikke like godt. Men det er et poeng at historiene får tale og når man har gått gjennom frelseshistorien i GT og kommer til NT har man et rikt bakteppe til å forstå Kristi hemmelighet. La meg beskrive disse begrepene med vår hverdag og refleksjonene som ligger bak våre valg av arbeidsmåte.

⁷ "Mouvement d'Implantation d'Eglise en milieu difficile" eller "bevegelse for kirkeplanting i vanskelige områder", er en kirkeplantingsbevegelse som har gått sin gang i Nord-Afrika og i deler av Asia.

⁸ POB («*Présentation Orale de la Bible*») eller CBS (Cronological biblestorying) er en muntlig presentasjon av bibelhistorier i kronologisk rekkefølge. Man gjenforteller historiene kronologisk for å gi analfabeter en bibel. Forteller man dem i en kronologisk rekkefølge vil det også lette forståelsen av de store linjene i frelseshistorien.

⁹ Matt 10:11-13

¹⁰ Det er relativt stor analfabetisme blant malinkéene. Mange har litt skolegang, men veldig få har fullført 12 år skole. Noe av grunnen til analfabetismen er også at skriftspråket har vært et fremmedspråk. Malinké har ingen skriftspråk, så de som kan lese, leser fransk, arabisk eller bambara som er et språk som brer seg her i Mali.

Som profesjonelle kristne arbeidere mister vi litt av troverdigheten. Er man forkynner, misjonær eller prest, har man et yrke og det forventes at en snakker om Jesus og Bibelen – vi får jo betalt for det. Er man derimot en bonde, en handelsmann eller en lærer, og brenner for å dele evangeliet med dem som er rundt oss, gjør vi det fordi det er noe man tror på. Det er noe som betyr noe for en. Derfor har vi tro for at det er disse personene som er de beste kirkeplanterne. Det er disse vi ønsker å utruste til tjeneste, og da i en utadrettet evangeliserende tjeneste. Det er kanskje noe haugiansk over en slik tenkning, og det er noe vi ser mange frukter av i Norge. Dette er en arv som vi kan trekke frem i misjonsarbeidet. Og det ønsker vi å gjøre fra første dag. Et bibelvers har vært veldig inspirerende i denne sammenhengen: Ef 4:11-12, her ser vi at det er "de hellige" som bygger kristi legeme, mens de som vi tradisjonelt tenker på som menighetsbyggere er satt til å gjøre "de hellige" i stand til å tjenestegjøre.

Strategien for arbeidet her i Narena er bygget opp etter svært ekle strukturer. Det er et mål å få etablert husmenigheter, der hver familie utgjør en menighet¹¹. Vi ønsker å styrke de hellige til tjeneste fra dag en. Det betyr at vi sier at vi ønsker å bruke vår tid til å utruste dem som oppriktig søker bibelundervisning. Men vi sier også fra dag en at vi vil at de skal formidle videre det de får lære av oss. Dette er med på å gi en frimodighet til å undervise andre. Dette er noe som vi allerede nå ser at noen har grepet. Det er ekstra kjekt når en av de som kommer til meg for å høre bibelhistorier forteller at han hadde fått seg en disippel, en som han underviste. Det er lettere for folk som er nysgjerrige å ta kontakt med dem, enn å komme til oss misjonærer, og det er mange som kommer til dem med spørsmål. Derfor har jeg sett det som min oppgave og utruste dem til å fortelle det de hører videre. Jeg fikk anledningen til å overhøre en slik videreformidling, og det var fantastisk å få sitte og høre på en nasjonals utleggelse av bibelhistorier til sine venner. Han fortalte med en innlevelse, med en kontekstualisering og aktualisering som ingen misjonær kunne gjort. Jeg tror ikke det hadde blitt akseptert at en misjonær brukte koranvers og elementer fra tradisjonell religiøsitet på den måten.

Et annet fenomen som har dukket opp er at "Nikodemusene" har vanskelig for å oppsøke oss, det er litt for synlig. Men, våre fredspersoner, som kommer fra landsbyen, kan ferdes hvor de vil uten at noen blir mistenksomme. Disse kan også sitte og gjenfortelle bibelhistoriene til disse "hemmelig-søkende" på en måte vi som misjonærer ikke har anledning til. La meg illustrere det. Fra en nabolandsby meldte det seg en interessert. En som ville bli kjent med Bibelen. Første møte hadde vi hos oss, sammen med en av dem som følger undervisningen fra før med meg. Etter denne samlingen spurte den besøkende om det var greit at han heller kom til den nasjonale for å få historiene fordi det var så synlig hvis han kom til oss, da ville folk begynne å snakke. Selvfølgelig, svarte vi. Neste uke sier han at det er 4 ungdommer i

¹¹ En familie kan telle ca 50 medlemmer

hans landsby som også vil høre. Disse kom på markedsdagen til Narena og en etter en, diskre uten å vekke mistanke hos sine reisekamerater, besøkte de den andre som kommer for å høre bibelhistorier. Det han sa til dem, var for det første "Dere får ingen penger for å bli kristne"(et rykte som er satt ut i området), for det andre oppfordret ham dem til å prøve å få tillatelsen fra foreldrene til å komme og søke den informasjon de var ute etter. Da ville det bli lettere for dem. Dette veier tungt når det kommer fra en (stor) familiefar som selv er fattig. Nå vil han velge ut en eller to i denne gruppen som han vil gi sine bibelhistorier videre til og forplikte seg på en oppfølging av dem. Dermed kan vi si at det finnes en liten gruppe som får bibelundervisning hos oss, to nasjonale grupper rundt disse to elementene i Narena og to grupper i hver sin nabolandsby. Hvor mange som slik får høre Guds Ord i området vet vi ikke, men det blir hørt. Og det er nasjonale "lekfolk" som formidler Guds Ord videre i sine miljøer.

Det er gledelig å stå på sidelinjen og få se at evangeliet når ut via dem som allerede har vist interesse. Så blir vi støttespillere for dem som er i en dypere kontakt med folket. Dette arbeidet tror jeg er viktig. Og denne måten å jobbe på tror jeg er riktig. Ingen vet hvor lenge vi er her. Man vet aldri hvilken vei vinden vil blåse politisk i et land med 90-95 prosent muslimer. Derfor kan det være vist å ligge lavt i terrenget, og ikke skilte for mye med kors og logoer. Vi ønsker å konsentrere oss om å bygge opp sterke enkeltindivider som igjen formidler sin kunnskap videre. Er vi med på å styrke den enkelte til tjeneste fra første dag, kan vi unngå at det oppstår et vakuum etter oss. Det var det som skjedde i Narena før vi kom. Det var en soldat som hadde bibelgruppe med ti stykker i Narena. Da han reiste forsvant fellesskapet. Han ene av de som følger undervisningen nå var med i denne gruppen. Han har ventet på at noen skulle komme og fortsette hvor denne soldaten slapp.

Det er derfor viktig for oss helt fra starten å gi dem den utrustningen og ikke minst frimodighet til å dele det de har fått. Nådegavene våre er utrustning til å tjene de hellige til å gå videre ut med evangeliet, dette gjelder bedehus i Norge så vel som nye kristne i muslimske områder. Det viktige er ikke kirkestrukturer og ordninger, med liturgi og embeter, det viktigste vi kan bygge er brennende kristne som går videre ut med det de har fått. Der ligger vår oppgave. Når det blir en kirke, er det opp til kirken å finne strukturer som tjener dette målet. Vi ser at Jesus etablerte ingen kirke, men han bygde opp enkeltkristne til å gå videre med det de hadde sett og lært. Derfor er det et mål for oss her i Narena og finne personer vi kan bruke vår "misjonærkarriere" på å utruste. Dette er noe som varer fra en person søker å få høre om Bibelen til denne personen kanskje en gang er president i en nasjonal kirkeorganisasjon. Hele tiden trenger denne personen å ha en veileder som han kan be sammen med og få utrustning fra. Vi kan være med på å inspirere de nye kristne til å nå videre ut med evangeliet, til sin egen familie og sine venner. Det er i disse relasjonene at de fleste kommer til tro på Jesus. Derfor er det viktig at strategien bygger

opp enkeltmennesker til å bruke deres relasjoner til å nå andre med evangeliet. Kristi legeme er en samling av enkeltmennesker.

CHE¹²

CHE er også et nytt element som vi søker å flette inn i vårt arbeid i regionen. Det dreier seg om informasjonsformidling i en etablert "pyramidestruktur" som gjør at man kan nå grasroten med informasjon. Den informasjon som da formidles er i første rekke forebyggende tiltak innen helse, men det kan også formidles annen informasjon i slike strukturer (f.eks hvordan bygge en enkel septiktank eller en bikube til birøkting). Tanken er også at evangelisering og informasjonsformidlingen kan gå hånd i hånd som et uttrykk for en holistisk tilnærming til samfunnet vi er en del av. For oss i VAR er dette arbeidet enda ikke satt ut i live, men vi holder på å bygge opp kompetanse og ser etter mulighetene til å sette CHE ut i live. Men før man engasjerer seg i utviklingstiltak er det nødvendig med språkkunnskap, kulturkunnskap og ikke minst relasjoner som man kan bygge på. Det er kanskje på dette stadiet vi befinner oss nå.

Misjonærens rolle

Det er viktig at misjonæren hele tiden er bevisst på hva han kommer med. Vi har fått 4-års misjonsskole, og det er en teologisk og missiologisk utdanning vi kommer med. Vi har fått satt av noen år til å studere Bibelen. Det er vår oppgave å gi dette videre. Det er de nasjonales oppgave å kontekstualisere og personliggjøre denne kunnskapen. Derfor er det flott å få være i et forum hvor nasjonale kan trekke frem kulturelle aspekter som belyses av hva Bibelen kan si om det problemet, for at de nasjonale igjen kan få aktualisere disse bibelske prinsippene inn i deres kulturelle setting. Dette finner også sted hvor man har en tett oppfølging av enkeltindivider. En bevissthet på vår egen rolle er viktig, det er også viktig å stadig overlate utøvende roller til nasjonale, jo før jo bedre. En er ofte redd for at man da vil åpne døren for synkretisme, men denne frykten har gjort at mange kirker ikke har blitt kontekstualisert i det hele tatt. Kan man ha en relasjon over mange år hvor man er fortrolig og lar seg rettlede kan mye godt komme av at man ikke lenger tar på seg evangelistrollen eller presterollen, men overlater den til nasjonale. Dette "kallet" fikk jeg av en av de søkende, han sa "Dyrk meg i Guds Ord!". Derfor er vi her i Vest-Afrika, vi er her for å dyrke enkeltmennesker i Guds Ord, så vil Ordet gi frukt i deres liv.

Avslutning

Veldig mye kunne vært sagt om strategien for VAR. Mange temaer er ikke berørt i denne artikkelen. Vi har to land i regionen, men jeg har fokusert på Mali og Narena siden det er dette arbeidet jeg har størst kjennskap til og føling med (kanskje også størst frimodighet til å uttale meg om). Strategi er et utgangspunkt for arbeidet. Arbeidet vil sjeldent "følge boka", derfor er det greit å kunne bevare en fleksibilitet. Vi ønsker å se våre medmennesker, ikke bare mennesker som skal passe inn i vår strategi. Men strategien kan være med på

¹² Community Health Evangelism/Education

å skjerpe fokus, så har fokuset for oss i VAR blitt å styrke de hellige til tjeneste fra dag en. Vi tror at det er det som vil skape levende Kristi lemmer også i Vest-Afrika. Men som i alt arbeid, ber vi om at Gud gir vekst, og denne oppfordringen går ut til deg også.

Hva er vår strategi i Norge?

Av Ernst Jan Halsne

”Jeg plantet, Apollos vannet, men Gud gav vekst”. 1 Kor 3.6

Norsk Luthersk Misjonssamband i Norge er en mangfoldig organisasjon av mange ulike tiltak. Organisasjonen består av cirka 2 700 forskjellige lag og foreninger. Dette er kjernevirksomheten, hvor forkynnelsen, fellesskapet og misjonen er hovedsaken. I NLMs regi drives også skoler, leirsteder, barnehager og nærmiljøsentere, for å nevne noe.

Men dette arbeidet er sårbart. Mange ”blomster” har visnet bort i årenes løp. Det er behov for fornyelse og vokster. Vi må ”plante” nytt for en ny tid, og ”vanne” med omsorg for små og store, i det vi erkjenner at det bare er Gud som gir vekst. La det være et overordnet perspektiv på det følgende.

Hvilken strategi har vi for dette arbeidet i Norge i dag?

For å kunne svare på det, må vi først av fremst gå til de drøftinger og vedtak som er gjort på våre siste generalforsamlinger. Det er her et samlet misjonsfolk legger føringer for arbeidet både heime og ute. Med bakgrunn i disse drøftinger og vedtak vil vi forsøke å sammenfatte vår strategi for misjonsarbeidet i Norge i tre hovedpunkter. Disse går på tvers av våre forskjellige arbeidsgrener, og vil være å finne i flere sammenhenger.

1. Klar ideologi og visjon.

Det er ikke bare NLM som er mangfoldig. Også det norske kirke- og kristenlandskap er mangfoldig. Det finnes et stort antall organisasjoner, kirkesamfunn og nettverk under samlebegrepet ”kristen-Norge”. Til sammen representerer disse et rikt og viktig arbeid som vi har grunn til å takke for.

Men det representerer også en utfordring. Det er lett å gå seg vill i mangfoldet. Dessuten legger vi ikke skjul på at læreforvirringen også brer om seg. Denne læreforvirringen skaper mye uro og usikkerhet.

Skal NLM med noen troverdighet i vår tid kunne løfte sitt motto og sin visjon ”Verden for Kristus”, vil det avhenge av at organisasjonen er bærer av en klar, bibelfundert ideologi. Det er ikke nok at vi har den i form av vedtak og dokumenter. Den må være levende. Smuldrer denne bort, smuldrer organisasjonen og dermed også visjonen.

Derfor er forkynnelse og bibelundervisning noe av det mest strategiske arbeid i NLM. Ved en åndsinspirert forkynnelse berører Gud mennesker. Den kaller, fornyer og gjenføder. Kort sagt: Den skaper og opprettholder det åndelige livet. Dokumentet "Forkynn Ordet" utgitt av NLM i 2002 understreker sterkt forkynnelsens strategiske plass i vår organisasjon.

Den bibelundervisning som utøves på våre bibelskoler, på våre bedehus og i våre forsamlinger og lag er del av samme strategi. Vi ser det som avgjørende viktig at kristen tro og tanke styrkes og befestes. Viktige elementer er bibelens gudsbilde, bibelens menneskesyn, – og ikke minst, grunnleggende troslære slik vi forstår den i en evangelisk, luthersk skrifttolkning. Gjennom slik undervisning blir troende mennesker satt i stand til å møte den verden de er omgitt av, og stå imot fremmed lære og dens ideologi. Slik bygges et sant og sunt kristenliv, og slik utrustes de troende til tjeneste for misjonen.

Går en så videre til vårt leirarbeid, våre skoler og barnehager, er disse strategiske redskaper rettet mot forskjellige målgrupper. Her vil deltakere, elever og barn møte kristen forkynnelse og undervisning i den grad det ligger til rette for det.

Dypest sett er dette misjonsstrategi. En organisasjon uten fornyelse og bevisstgjøring på sin basis og visjon vil ikke kunne fremstå som livskraftig. Omsorgen for de troende, nøden for de ufrelste og kallet til misjon skapes og opprettholdes i møte med Guds ord. Skal vi stå sammen om misjonen, må vi stå sammen om bibelen.

2. Selvstendig og fri organisasjon.

Spørsmålet om hvordan vi i NLM ordner oss i den aktuelle kirkevirkelighet dukker oftere opp i dag enn tidligere. I første rekke kommer dette av at læresituasjonen i Den Norske Kirke (DNK) stadig blir mer problematisk. NLM har i hele sin historie definert seg som en del av denne kirke, uten å underlegge seg den. De aller fleste av dem som slutter opp om NLM sitt arbeid har hatt et naturlig medlemskap i DNK. Det er ikke like selvfølgelig i dag, noe som utfordrer også oss i NLM.

Men spørsmålet om hvordan NLM vil ordne seg er også aktualisert av andre grunner. De siste tiårene har DNK svekket sin posisjon som kirkesamfunn i Norge. Også lutherske kristne er åpne for å danne selvstendige menigheter, helt eller delvis løst fra DNK. I noen grad er denne utviklingen innspiret fra USA hvor det bare finnes frikirker eller frimenigheter. Lojaliteten til de etablerte felleskap er ikke like forpliktende som tidligere, og mange erkjenner at dagens menighetsmønster ikke evner å nå ut i det brede lag av folket.

Hva er NLM sin strategi i dette spørsmålet som misjonsorganisasjon?

Når vi skal svare på det, må vi svare i lys av vårt formål. Vi tror ikke at bibelen foreskriver oss en bestemt ytre ordning, selv om ordningsspørsmål ikke er

fraværende. Men det bibelen mer enn noe annet utfordrer oss på, er vårt misjonsoppdrag! Derfor er vår strategi at vi vil organisere vårt arbeid slik at det på best mulig måte setter oss i stand til å fullføre misjonsoppdraget både i Norge og på misjonsfeltene. Under dagens forhold er det fortsatt å styrke og bygge selvstendige og frie lag og forsamlinger hvor hovedformålet er å oppbygge hverandre og bære misjonsansvaret i forbønn og offer.

Misjonsforsamlinger

Forsamlingsbyggende arbeid er i dag en sentral del av vår strategi. Det vi erfarer er at forsamlingsarbeidet fungerer godt som ramme for forkynnelse, undervisning og misjon. Forsamlingen samler bredere enn en misjonsforening. Den er mer synlig i sitt lokalmiljø. Etter sin oppbygning og utforming har den også appell til en større bredde og aldersspredning enn foreningen.

Selv om dåp og konfirmasjon, som er relativt nytt i NLM, ikke er forbeholdt våre forsamlinger, er det ingen tvil om at det er her dette vil ha sin største utbredelse. Det betyr at forsamlingen oppleves som et fullverdig menighetsalternativ. På den måten er dette også et svar på hvordan NLM vil ordne seg i dagens kikevirkelighet. Vi bygger misjonsforsamlinger der det ligger til rette, og så langt våre resurser tillater det. I en slik forsamling innbyr vi bekjennende kristne som vil arbeide for NLM sitt formål til å melde seg inn med hele sitt hus.

Omdisponering av ressurser

En slik satsning på forsamlingsbyggende arbeid forutsetter at vi også omdisponerer noen av våre ressurser i forhold til tidligere. I dokumentet "Herre, vis oss din vei" vedtatt på GF i 2003 står det bl.a. følgende: "En større del av samlet antall forkynnere vil over tid plasseres mer lokalt med tanke på forsamlingsarbeid og områdebasert arbeid". Denne omstillingen skjer i dag.

Dette innebærer endringer i vår struktur som har både negative og positive sider. Men vi vurderer dette som helt nødvendig for vårt arbeid i Norge, og ser de positive konsekvensene som større enn de negative.

Ny situasjon?

Men hva om DNK innfører som kirkelære at homofile parforhold kan godkjennes og velsignes av kirken, og de som inngår partnerskap kan tjene som prester i denne kirke?

Det er ingen tvil om at mange i en slik situasjon vil få behov for å markere avstand til DNK, og vil vurdere sitt medlemskap. Det er også naturlig at folk henvender seg til oss og spør hva NLM tenker.

Det som er sikkert er at NLM ikke vil være passive i en slik situasjon. Vi vil med tydelighet ta avstand fra en slik lære, og avvise ethvert samarbeid som kan tas til inntekt for den. Vi vil med fornyet styrke oppmuntre de troende til å

søke sammen på bedehus og i forsamlinger i bevissthet om at "kirken" - det er "de troende", og ikke en bestemt kirkeorganisasjon.

For NLM som organisasjon kan det også være nødvendig å ikke lenger definere seg som en organisasjon "innen DNK", slik vi tidligere gjerne har uttrykt oss. I denne nye virkelighet virker det forvirrende. Heretter vil det være mer riktig at vi definerer oss som en *"selvstendig misjonsorganisasjon på evangelisk luthersk grunn"*. Formelt innebærer det ingen endringer i NLM. Men det signaliserer at utviklingen i DNK får konsekvenser for hvor NLM plasserer seg i kirkebildet.

Spørsmålet om nytt eller nye kirkesamfunn aktualiseres også i denne sammenheng. Vår holdning er at en så omfattende sak ikke alene bør begrunnes eller aktualiseres i en krisesituasjon. Da må det også ligge overveide, positive argumenter til grunn hvor hensynet til NLM sitt formål veier tungt.

3. Lokalt engasjement.

NLM er en grasrotbevegelse. I grunnreglene heter det at *"NLM består av misjonslag, foreninger og forsamlinger..."* Det er på det lokale plan mulighetene finnes for vekst og utvikling. Derfor er det viktig med lokalt eierskap og engasjement. Misjon er ikke for spesialister. Det er et oppdrag for troende mennesker som kjenner kallet til å utbre ordet om Jesus.

Hvordan skal vi fremelske det lokale engasjement?

Vi har allerede nevnt forkynnelsen og dens betydning. Men også på det mer praktiske plan er det viktig å hjelpe frem de lokale nådegaver til å ta ansvar for arbeidet.

Lederutvikling

Når vi har satt fokus på lederutvikling i organisasjonen, særlig blant unge, tror vi det skal gi resultater i form av engasjerte mennesker som vil være aktive i sitt lokalmiljø for misjonen. Også i kristen sammenheng er det viktig med et lederskap som tar ansvar, og trekker andre med seg. Det ligger store utfordringer og venter i mange byer og bygder i Norge. Det sårbare punkt viser seg ofte å være mangelen på ledere.

Dette arbeidet er i nåværende form nylig startet i NLM, og vi har mye ugjort på området. Skal vi make å gå videre som misjonsorganisasjon i årene som kommer, er vi avhengige av at NLM prioriterer fostring og utvikling av lokale ledere som brenner for misjonen både lokalt og globalt. Som heimesekretær i NLM er jeg mer bekymret for rekrutteringen av lokale ledere enn for nye misjonærer. Men det er likevel grunn til å være optimistisk, når en ser de unges brennende engasjement.

Avslutning:

Av hensyn til NLM sin økonomiske situasjon har vi de siste årene vært nødt til å prioritere strengt. Vi har ambisjoner om å gjøre mer innenfor opplæring og undervisning. Vi har også ambisjoner om en større satsning på barn og ungdom. I tillegg vil vi nevne behovet for en større satsning på nybrottsarbeid. Dette er strategiske arbeidsområder som er nedfelt i våre planer. Men vi har ikke fått satse slik vi kunne ønske på grunn av stramme budsjetter.

Frivillighet

I NLM har vi i hele vår historie vær velsignet med en sterk dugnadsånd og frivillighet. Størstedelen av vårt arbeid hviler på frivillighet. I et rikt land som Norge er vi blitt vant til at vi "kjøper" alle tjenester og varer vi trenger. Slik vil det ikke være i misjonsarbeidet. Skal NLM vokse og ha fremgang som en livskraftig misjonsorganisasjon, er det behov for at vi motiverer og inspirerer til frivillig innsats på alle nivå.

Teltmakertjeneste

I dag snakker vi om teltmakertjeneste også i Norge. Det er ikke nytt, men bør fornyes og fremelskes enda sterkere enn tidligere. Vi avslutter her med et sitat fra generalsekretærens profilforedrag på GF i Trøndelag i 2006:

"Det er et stort behov for teltmakere her i Norge som vil flytte fra sin trygge, åndelige oase, og bosette seg det Jesu navn i liten grad er kjent. Vi tror at det her ligger mange krevende, men samtidig rike gjerninger og venter på den som vil gå".

Gryende misjonsvirksomhet fra Kina

– Tilbake til Jerusalem –

Av Frode Steen

Bakgrunn

Kina har gjennom de siste tiårene hatt en kraftig vekst på flere områder. Landet er for eksempel blitt verdens største produsent av klær, sko, TV-apparater og mobiltelefoner, og ligger på 2.plass når det gjelder elektroniske artikler (etter USA, men foran Japan!). Kina har også verdens fjerde største økonomi, etter USA, Japan og Tyskland. Landet har foretatt en formidabel klatretur på statistikken, og er på vei videre opp.

Politisk har Kina også inntatt sin plass mellom de store nasjonene i verden, blant annet som fast medlem i FNs sikkerhetsråd. Kina har dermed beveget sin posisjon fra å være et fattig utviklingsland til å spille en lederrolle blant verdens nasjoner.

På kristenfronten har Kina også vært arena for en av verdens mest markante vekkelser. Fra et utgangspunkt med om lag 1 million protestantiske kristne i 1949, da utenlandske misjonærer måtte forlate landet, til flere titalls millioner

(trolig minst 50) i dag, gjør at Kina i dag har en av verdens største nasjonale kirker (større enn i hele Europa!).

Det er all grunn til å rekne med at dette forholdet etter hvert også vil gjøre utslag innen verdensmisjon.

Svakheter og styrker

Hva er Kinas svakhet og styrke som misjonsland? Først noen ord om svakhetene.

I noen av de områdene som har hatt sterkest vekkelser (og hvor evangeliseringsivoren er stor), for eksempel provinsen Henan, har befolkningen gjennomsnittlig lav utdannelse. Tverrkulturell misjon forutsetter opplæring og trening som igjen krever tid og ressurser.

Reising ut av landet, ja endog innenlands, har hittil vært tungvint for mange kinesere, men er i ferd med å bli enklere.

Han-kinesere har tradisjonelt vært mest opptatt av å nå sin egen folkegruppe med evangeliet, også når de flytter ut av landet. Da blir det nok misjon, men ikke tverrkulturell sådan. De kinesiske kristne som er seriøst opptatt av tverrkulturell misjon, har mange utfordringer å ta fatt på innen landets egne grenser, hvor det bor minst 55 etniske minoriteter, derav flere nesten unådde muslimske folkegrupper.

Men Kina har også store fordeler som misjonsland.

Politisk sett er Kina ikke så tett forbundet med konflikter i Midtøsten som for eksempel USA, så det er enklere for kinesere å bevege seg i muslimske land enn for amerikanere.

Kinesiske kristne er dessuten mer vant til å operere under mistenksomme myndigheter, og mer vant til å takle lidelse.

De er også fortrolige med å klare seg under enkle forhold, og ha enkle kirkelige strukturer.

Kinesiske kristne har også mulighet til å søke støtte og råd hos kristne kinesiske misjonsvenner bosatt i utlandet som gjerne har mer kompetanse og ressurser enn dem selv. En slik tilknytning vil være av stor betydning for Kinas misjonspotensiale.

Det finnes allerede en gruppe kinesere som av flere grunner har spesielle forutsetninger for å bryte kulturbarrierer, og som nærmest kan betraktes som en fortropp for kinesisk misjon; det er handelsstanden i Wenzhou. Wenzhou er et byområde i Zhejiang provins med cirka syv millioner innbyggere, hvorav minst 700 000 er kristne. Befolkningen har ekstreme evner innen handel og klarer seg bedre enn de fleste økonomisk. De har etablert handelsnettverk over alt i Kina og i minst 100 av verdens øvrige land. Handel og vitnetjeneste går for noen av dem godt hånd i hånd. Kim-kwong Chan anslår at om lag

75 000 kristne handelsfolk fra Wenzhou til enhver tid utfører en form for teltmakertjeneste over hele verden, inklusivt land som er stengt for Vesten.

Tilbake til Jerusalem

I de siste årene har det blitt ny oppmerksomhet rundt misjonsvisjonen "Tilbake til Jerusalem" (TTJ) som oppsto i Kina i 1940-årene, og som handler om at Kinas særlige misjonsansvar er å virke i områdene langs den gamle Silkeveien i Sentral-Asia og Midtøsten (mellom Kina og Jerusalem). Det er skrevet en bok om bevegelsen (*Paul Hattaway: TTJ – 100 000 kinesere i historisk misjonsoffensiv. Prokla-Media 2004*), men det har også blitt en del støy rundt saken. Det viser seg at de som i boka presenteres som bevegelsens ledere, ikke har tilstrekkelig tillit på grasrotplanet blant Kinas husmenigheter. (Det er først og fremst hos husmenighetene at visjonen er aktuell. Den offisielle kirken har hittil, blant annet ut fra ressursmessige hensyn vært lunkne til visjonen.) Forhåpentligvis har vi i Vesten lært gjennom dette at det å få oppmerksomhet i Vesten ikke er identisk med å nyte tillit i Østen. Det kan være en nyttig lærdom til senere anledninger.

Den negative oppmerksomheten rundt lederskapet i bevegelsen har ikke kvalt visjonen, men kanskje bragt mer nødvendig realisme inn i den. Tallene som har vært nevnt i forbindelse med boka (100 000 misjonærer) er visjonære, ikke reelle. Det vil ta år med krevende og møysommelig opplæring før bevegelsen kan øke mye i volum.

Så langt jeg kjenner til finnes det hittil ikke noen enhetlig misjonsstrategi for dem som forbereder seg til en tjeneste som beskrevet her. Landene i Sentral-Asia og Midtøsten er imidlertid svært sensitive overfor kristen misjon, noe vi ble minnet om i sommer, da over 20 Sør-koreanske kristne hjelpearbeidere ble tatt som gisler i Afghanistan. Signaler så langt tyder på at kinesiske kristne ser for seg en tjeneste som teltmakere, med jobber enten innen handel (som kjøpmennene fra Wenzhou) eller i andre sammenhenger.

Hovedkilde: China Source, spring 2006, Vol. 8, no 1. Temanummer med div. art. om TTJ

Særlig Kim-kwong Chan: Chinese Christianity and Global Mission.

Strategi for Normisjon i Mali

– Med spesiell vekt på arbeidet blant malinkeene.

Av Hølje Haugsjå

Historie

Normisjon (tidligere Santalmisjonen) kom til Mali i 1982. **MPN** (Normisjon i Mali) sin strategi fikk sin første utforming ikke lenge etter dette som et samarbeid mellom daværende misjonssekretær og misjonærene på feltet. Erfaringer fra særlig Bangladesh var med på å forme strategien. Her hadde man sett de mange utfordringene med for sterke bånd mellom misjon og kirke. Kirka hadde delvis blitt alt for avhengig av misjonen. Utover på nittitallet ble strategien ytterligere utviklet og misjonærene så fordelene med en klar felles strategi midt i et vanskelig landskap. Strategien har blitt et viktig felles dokument å arbeide etter helt fram til i dag.

Hovedprinsippene i strategien

I hovedprinsippene for MPN sin strategi står det:

”Enhver menighet/kirke må få lov til å vokse frem på grunnlag av egne ressurser. Det skal ikke tilføres ressurser utenfra som kan bidra til å kvele de iboende vekstmuligheter i sammenhengen. Denne egenavhengighet skal kjennetegne den nasjonale kirke og de lokale menigheter som blir resultatet av MPNs arbeid.

Kirke og misjon skal være to selvstendige størrelser organisatorisk og økonomisk etter prinsipp fra parallell-modellen. Likevel vil misjon og kirke arbeide sammen der hvor det er tjenelig og ikke truer kirkens egenavhengighet på lang sikt”

To ord er sentrale i strategien, egenavhengighet og parallell-modellen. Parallell-modellen skiller klart mellom misjonen på den ene side, og den nasjonale kirke (som er en frukt av misjonens arbeid) på den andre siden. Kirka skal kunne vokse fram på egne ressurser, og misjonen skal ikke være med eller være representert i den valgte ledelse av kirka, og heller ikke motsatt. Organisatorisk er det to enheter som vandrer sammen parallelt. Modellen krever dog mye kommunikasjon og vilje til å lytte på begge sider.

Strategien blant malinkéene

Da Normisjon skulle starte arbeid blant malinkéene i Kita i 2001 ble det utarbeidet en egen strategi for dette arbeidet som skulle spisse strategien som allerede var på feltet. I dette dokumentet skinner parallell-modellen og egenavhengighetsprinsippet klart gjennom.

Et bibelvers er brukt som underliggende prinsipp i kirkearbeidet. **2 Timoteus 2:2** *Det du har hørt av meg i mange vitners nærvær, overgi det til trofaste mennesker, som også er i stand til å lære andre.* Et nøkkelord her ble ”trofaste mennesker” som er i stand til å lære andre. Opplæringen skal være hovedoppgaven til misjonæren tidligst mulig. Man skal lære med tanke på at dem man lærer selv kan lære andre og ta ansvar tidligst mulig for nye igjen.

Dette er et prinsipp vi har forsøkt å arbeide etter ved å gi de nasjonale ledere tidlig hovedansvaret for blant annet dåpsopplæringen. Det til tross for at vi kom til et område uten kirker og så å si uten kristne, i alle fall uten dømte kristne. De nye som blir tillagt fellesskapet bør i mest mulig grad få opplæring av de nasjonale og knytte seg opp mot dem.

Bistandsarbeidet skal gjenspeile de samme prinsippene; egenavhengighet og parallellmodell, med myndighetene og lokalbefolkningen som den andre part. Verset fra 2. Tim 2.2 har vært en viktig inspirasjon for bistandsarbeidet som drives blant malinkéene.

Den nasjonale kirke

I 1992 ble **EELOM** (Den evangelisk lutherske kirke i Vest-Mali) stiftet. Kirken er et resultat av MPN sitt arbeid, men skal være mest mulig selvstendig i forhold til misjonen. Kirken bør ifølge strategien være selvstyrt så tidlig som mulig. Kirkeledelsen skal kjenne at de har reell råderett og ikke at pengene styrer alt. Den nasjonale kirke representerer også en annen viktig ting: Kontinuitet. Ved en klar parallell-modell kan kontinuiteten bli bedre ivaretatt. Og en unngår en sammenblanding.

Fortsatt er EELOM en ung og uerfaren kirke med stort sett bare førstegenerasjons kristne. Utfordringene er mange ved å overlate styring og ansvar over til den nasjonale kirke, men likefullt veldig viktig i strategien. Særlig bør den nasjonale kirka ha ansvar for dåpsopplæring og ta beslutning om hvem som skal døpes. Det er essensielt at de dømte forstår at de døpes inn i den nasjonale afrikanske kirke. De kristne blir derfor fra første stund den nasjonale kirkes hovedansvar. Misjonærene bør her bare ha en assisterende funksjon.

Den nasjonale kirkes rolle i Tambaga.

Her i vårt område er det som sagt bare førstegenerasjons kristne. I erfaringene vi har gjort oss her ute er det veldig viktig å knytte de kristne tidligst mulig opp til den nasjonale kirke og dens ledelse, og ikke til misjonen og misjonæren. Tidligst mulig bør egentlig si med en gang, men det kan finnes enkelte unntakstilfeller der for eksempel det ikke er noen kirke eller kristne fra den nasjonale kirke å spille på. Min rolle som misjonsprest blir derfor tidligst mulig å veilede de nasjonale inn i pastorale funksjoner og ansvar. Og dette er ikke lett. Verken for misjonæren eller de nasjonale. De nasjonale kan lett tenke at misjonen tar alt ansvar for både økonomi og organisering. Og de blir fort passive. Denne "arven" kan både henge igjen fra kolonitiden eller være et resultat av erfaringer fra bistand. Resultatet kan bli en "hvit kirke" som ikke har mulighet til å fungere uten misjonærer til stede

Jeg har selv døpt enkelte her i Tambaga. Men jeg så raskt enkelte utfordringer ved det. Jeg la merke til at kristne var opptatt av de skal bli døpt av en hvit, det ligger det for enkelte nærmest magi i. I en overgangsperiode er det nok riktig

at misjonærene står for sakramentsforvaltningen, men da i områder der den nasjonale kirke ikke enda har vigslet arbeidere.

Når det gjelder større dåp i landsbyer har vi fra første stund tilkalt kirkeledere fra hovedkirka i Bafoulabé for å utføre disse. Vi ville med det markere overfor de døpte at det er en afrikansk kirke de døpes inn i, og ikke en hvit misjon.

Kirkebygg

Det er drøm for mange å få reist kirkebygg. Misjonsvenner kan også ønske sterkt å bidra her. Erfaringene fra både katolsk og protestantisk misjon i Afrika viser imidlertid at kirkebygg fort blir reist for tidlig og i en fase der de lokale kristne ikke er modne for et bygg. Resultatet har dessverre flere ganger blitt at kirkebygg står ubrukt og til forfall. MPN vil at kirkene skal bygges av de nasjonale selv. I dag har den nasjonale kirke fått hele ansvaret for kirkebygg, og det er de som bestemmer. Reglene er klare: De lokale kristne selv søker EELOM om kirke først, deretter lager de lokale kristne på stedet jordbrikker tilsvarende kirkebygget. Deretter gir misjonen via EELOM en sum for sement og tak, mens de kristne selv bygger kirka på dugnad. Særlig dugnadsinnsatsen er viktig. De kristne må vise et tydelig engasjement, hvis ikke blir det ikke kirkebygg.

Pastorer og evangelister

Et sentralt og mye omdiskutert punkt i strategien er punktet som omhandler avlønning av evangelister og pastorer i den nasjonale kirke. Til tross for mye press både innenfra og utenfra har MPN stått fast på at de ikke skal lønne disse funksjonene, men at EELOM både skal lønne og administrere disse. I dag ser vi at det var en ganske lang vei, men at det var en riktig vei å gå. Nå har EELOM klart å ta ansvar for to pastorer og tre evangelister. Den første evangelisten i EELOM ble sendt til malinkéene i 2003. Etter å ha fungert på deltid i to år ble han fast ansatt, bosatte seg i en landsby cirka fire mil herfra, der han også dyrker som alle de andre i landsbyen. Han er blitt mye mer integrert i landsbyen av den grunn.

EELOM har uttrykt tydelig flere ganger at de er i stand til å ta seg av evangelisering mer og mer selv. Og da blir det viktig for misjonærene å våge å tre litt til siden og overlate ansvaret til de. De nasjonale bør tidlig være "i fremste linje", misjonen blir baktropp og støtte.

Det humanitære arbeidet

I et område som vårt blir det helt feil å bare tenke misjon som kirkebygging. Det humanitære arbeidet må ha sin sentrale plass. Misjonen må ha to bein å stå på, det kirkebyggende og det humanitære, med et klart skille mellom de to. For bistanden er det helt nødvendig med en klar og gjennomtenkt strategi. Bistandsstrategien til MPN springer mye ut av egenavhengighetsprinsippet i kirkearbeidet.

Vi har valgt en modell der den nasjonale kristne ikke er en samarbeidspartner innenfor prosjektarbeid. Kirka er for de utvalgte, de som vil tro, bistanden er

for alle, for hele befolkningen. En sammenblanding mellom bistand og kirke kan bli ødeleggende for begge.

I hovedprinsippene for MPN står følgende om det humanitære arbeidet. *"Misjonen må i sitt diakonale engasjement spille på lag med lokalbefolkningen og myndighetene slik at det kan ansvarliggjøre og sette folk og samfunn i stand til å ta vare på seg selv og andre."* Samarbeidspartnerne blir myndighetene og lokalbefolkningen ut fra parallell-modellen.

Har strategien hjulpet oss og kirka?

Hvordan har det så godt etter seks år blant malinkéene og nærmere 200 døpte? Fungerer strategien? Har den hjulpet den unge kirka til å bli selvstendig?

Strategien alene gir ingen vekst, Gud alene gir vekst. Vi ser også at det ikke er lett å gjennomføre et sterkt egenavhengighetsprinsipp blant lutfattige bønder midt i Afrikas bush. Økonomisk er kirka fortsatt helt avhengig av misjonen. Organisatorisk har vi kommet lenger, og det er et godt utgangspunkt. Vi satte for noen år siden i gang en nedtrappingsplan på hele feltet på det økonomiske planet. Flere tiltak er også iverksatt for å styrke kirkas inntekter, blant annet ved å hjelpe kirka med inntektsbringende prosjekter. Men vi ser det er langt igjen.

Som en oppsummering kan vi si at strategien har hjulpet oss særlig på to punkt:

1. Strategien gir en klar retning for hvilken arbeidsmodell som misjonen skal arbeide etter, både innen kirke og bistand. Dermed er ikke hver enkelt misjonær "på hver sin tue" med sitt kall. Misjonærene har et felles arbeidsdokument de står til ansvar overfor.
2. De nasjonale blir nødt til å ta mye ansvar selv og stå på egne ben.

Dette siste er viktig for å unngå en utvikling der det å ha et nært og fordelaktig forhold til misjonæren og misjonen blir målsetningen. Misjonæren kan også bli presset til å gjøre noe ekstra for den enkelte kristne. De forventer å få noe igjen for å bli kristne. I møte med denne utfordringen har strategien hjulpet mye. Strategien alene kan selvsagt ikke hindre denne tankegangen. Vi er tross alt i et meget fattig område der uttrykket "å leve fra hånd til munn" dessverre er en realitet for mange. En løsning vi har funnet er å bevisstgjøre befolkningen og de kristne på at misjonen ikke kan hjelpe bare en og en, det blir en umulig oppgave. Hjelpen må gis kollektivt, som en hjelp til hele samfunnet. Ut av dette blir det viktig å knytte den nødvendige diakonale tjenesten som misjonen bidrar med mest mulig opp til hele befolkningen.

Hvis strategien hjelper misjonen til å nå ut bedre med budskapet er det en god strategi. Og strategien her ute har utvilkomt hjulpet oss med det.

Misjonsstrategi i Sør-Korea

Av Dagfinn Solheim

En liten skisse av tiden fra 1984 til 1945

Kirken i Korea har hatt en eksplosiv vokster. Det var få kristne i Korea da de første protestantiske misjonærene kom dit i 1884. Den katolske kirken begynte sitt arbeid cirka hundre år før. Mange kristne ble forfulgt og drept disse årene. Misjonsarbeidet førte til en sterk kirkevekst fra 1895. Årene 1895 til 1905 blir kalt en eksplosjon i kirkevekst i Korea.¹³ Vekkelsene i 1905 (og følgende år) var gjennomgripende og førte til sterk vokster. Prosentvis er det likevel få kristne i Korea til etter andre verdenskrig. Antallet kristne minket under den japanske okkupasjonen. Korea var under japansk styre i 36 år. I 1962 var det til sammen 4.3 prosent kristne (protestanter og katolikker) i Korea (Sør Korea). Derfor har veksten siden da vært formidabel. I dag regner en at over 30 prosent av befolkningen i Sør-Korea er kristne. Det som også er spesielt i Korea er at i noen områder av landet vokste kirken svært sterkt, mens andre steder var det svært liten vokster. Det er også svært stor forskjell på voksteren i forskjellig kirkesamfunn. Den presbyterianske kirken har hatt den desidert sterkeste veksten, men Metodistene har hatt mindre vokster og Den lutherske kirken fortsatt er svært liten.

Allerede tidlig i misjonsarbeidet kan en finne noen karakteristiske trekk. Det ene var at det tette **felleskapet i familie og nabolag** ble et redskap for evangeliet. I mange landsbyer ble storparten kristne. Misjonærene fikk spørsmål fra landsbyer der mange ville bli døpt. Det var koreanerne selv som brakte evangeliet videre til familie og naboer. De nye kristne kunne ikke holde de gode nyhetene for seg selv, men gav dem videre. Det var de kristne som plantet sæden videre, ikke misjonærene. Familien (klanen) var selve grunnstammen i det koreanske samfunnet. Det er mange eksempel på at de som ble vunnet for evangeliet i starten møtte motstand og forfølgelse. De holdt gjerne ut dette på en forsonlig måte og ofte ledet det flere eller hele familien til Kristus. De kristne gitt ikke ut til fremmede for å vitne, men vitnet for sine egne. Evangeliet gikk fra "hjerter til hjerte". Siden hele landsbyer gjerne var knyttet sammen i familie relasjoner, ble også hele landsbyer vunnet for evangeliet. Familierelasjonene er selve nøkkelen til den voldsomme voksteren i kirken i Korea, sier Shearer.¹⁴ Overalt hvor kirken vokste fort vokste den i disse relasjonene.

De kirkene som ble dannet var også **selvunderholdende**. Dermed ble heller ikke økonomi eller mangel på økonomi i misjonsselskapene noen hindring for utbredelsen av evangeliet og kirken. Prinsipper som selvunderhold ble tidlig nedfelt i misjonsarbeidet til presbyterianerne i Korea. Metodistene som brukte

¹³ Scherer 1966:49

¹⁴ side 150

mye mer penger fra Vesten, hadde en betydelig mindre vokster. Utbredelsen stoppet når det ikke var mer penger.

Selvutbredende: Misjonærene hos presbyterianerne var mye opptatt med undervisning av kristne og gjorde et grundig arbeid med dette. Misjonærene reiste svært mye. De reiste over store strekninger for å besøke de kristne og hjelpe dem med undervisning. Denne reisingen hadde ikke i første rekke evangelisering som mål, men undervisning. Det var både generell undervisning av kristne og dåpsundervisning. De skulle også prøve dem som ønsket å bli døpt. Alle som skulle bli døpt ble grundig prøvet i sin tro og bibelkunnskap. Misjonærene bruke det meste av tiden til å undervise dåpskandidater. Det var vanlig for en misjonær å være ute på reise hundre dager i året. Det var med å gjøre det mulig for kirken å spre seg til store områder.

Kirken i Korea vokste svært ulikt i ulike områder. Den strategien misjonene fulgte var å **sende flere misjonærer til områder der kirken vokste**. Dette var med på å styrke kirken og gjøre det mulig å følge opp dem som kom til tro. Der misjonene favoriserte områder med lite kirkevekst, ble ikke kirken og misjonene med i den sterke veksten som preget store områder i Korea.

En spesiell metode som ble mye brukt var **gjesterommet – Sahrang rommet**. Misjonen leide rom som evangelisten kunne benytte til besøkende. Her kunne de prate med evangelisten og få lese kristen litteratur på lesesalen. Hit kom også gjerne misjonæren to-tre timer på dagen for å prate med folk. Å identifisere seg med folket var noe de første misjonærene la vekt på. På kvelden kom de kristne hit for **bønn og bibelstudier**. Disse elementene er jo like fram til i dag karakteristiske for den koreanske kirken: bibelstudie og bønn. Moffett er en av de misjonærene som har beskrevet og bevisst brukt denne metoden. Han la vekt på å presentere evangeliet i et personlig møte.

Et annet prinsipp som tidlig utviklet seg i misjonsstrategien i Korea var **selvstyre**. Dette hadde sammenheng med den sterke familiestrukturen i Korea (konfutsiansk). Den eldste personen var den naturlige lederen. Dette ble også overført til kirken. De som vant mange nye for evangeliet, ble gjerne også ledere i forsamlingen.

Det som ledet til vekkelsen i 1905 (til 1907) var **Åndens ledelse og bønn**. Selve redskapet i vekkelsen var **bibelklasser**.¹⁵ Slike klasser møttes over hele landet, både i byene og på landet. I vedtektene til et presbyteriansk misjonsselskap var det nedfelt at hver misjonær skulle utarbeide kurs i bibelstudier for hver understasjon ifølge en plan som misjonen godkjente.¹⁶ I Pyongyang startet vekkelsen (14. jan 1907) i bibelklassen der. Vekkelsen var preget av offentlig syndsbejelse. Hele kirken fikk utdanning. Tekstboken

¹⁵ dette har sin bakgrunn i Wesleyan Class Meetings

¹⁶ ibid 55

var Bibelen og studier i Bibelen var hovedsaken i disse klassene. I 1904 deltok 60 prosent av alle medlemmene i en eller flere slike klasser. Virkningen av dette kan neppe bli overvurdert.

Bibelklassemodellen ble også brukt til **utdanning av ledere**. Om vinteren ble dette utvidet til en enmåneds bibelskole. I byen Pyongyang utviklet dette seg fra 100 studenter i 1898 til 800 i 1905. Mens fokus var bibelstudier var disse også engasjert i evangeliske kampanjer og hus til hus-besøk. I 1903 ble det også startet et teologisk seminar i denne byen. Alfred Wasson mener **Bibelskolene** er den andre viktige faktoren i den sterke kirkeveksten i Korea. En kan lære av dette at sterk vokster må følges av relevant omsorg og opplæring. Dette vil styrke kirken og gi grunnlag for videre vokster. Manglende oppfølging vil derimot føre til tap og frafall. Vi kan føye til at Pyongyang hadde betydelig større vekst enn noen andre områder i hele landet.

Vekkelsen i kirken i 1905 betydde mye for kirken. Det var ikke så veldig mange nye som kom til tro, men de kristne ble fornyet og styrket i troen. Kirken vokste fram til 1914 da kirkeveksten stanset helt opp. Under krigen var det strenge restriksjoner og i skolene måtte alle vise respekt for den japanske keiseren. Noen kristne skoler ble stengt.

Fra andre verdenskrig fram til i dag

Young Nak presbyterianske kirke i Seoul er den største presbyterianske kirken i verden. Kirken ble grunnlagt i 1945.¹⁷ Det var en vanskelig tid etter 36 år med japansk dominans i Korea. Håpet om frihet og gode tider ble heller ikke til virkelighet fordi kommunistene tok over. Først i 1954 kunne arbeidet starte for alvor. Hemmeligheten ved voksteren i denne kirken er at den er bygd på martyrens blod, sier den første pastoren. Videre er det en bedende kirke. Kirken i Korea er kjent for **bønn**. I den perioden vi omtaler her vokste også spesielle bønneformer fram: hele netter i bønn, bønnefjell og retreat med mer. Dessuten vokser kirken fordi kristne er **ivrige vitner**. Litt av hemmeligheten med dette er vel også organiseringen etter wesleyansk modell. Forsamlingen i Seoul er delt i 19 distrikt som igjen er delt inn i **celler**. Hver mandag møter cellelederne til bibelstudier.

Det som ellers preger denne kirken er et positivt lederskap. Presten er en viktig faktor som hjelper eller begrenser voksteren. Enhet i kirken blir nevnt. Det betyr i praksis at enhver får tjene ut fra sin gave eller talent. Videre blir det nevnt inspirerende gudstjenester. I en hverdag med utfordringer og fristelser trenger medlemmene å få de åndelige batteriene ladet på nytt. Hele gudstjenesten blir godt planlagt med valg av salmer, bibellesning, bønn, kor og ikke minst talen. Det blir også understreket at prekenen må møte folk der de er med sine problem og utfordringer. Noe som også går igjen her er det som minner om de nevnte bibelklassene. I dag kalles de gjerne husfelleskap

¹⁷ Ro/Nelson 1983:201 ff

(home cell units).¹⁸ Medlemmene blir utfordret til å lage grupper av mennesker som har noe felles. Da har de naturlige interesser sammen ved siden av det å studere Bibelen. De som vil studere cellegrupper eller husfelleskap må gjerne dra til Korea som har en lang historie og gode erfaringer på dette området.

Husfelleskapet søker å bygge troen ved bibelundervisning og ved å dele erfaringer. De legger til rette for vokster ved blant annet å be for hverandre. De ønsker å nå ut til andre ved å invitere dem til husfelleskap og andre møter. Dessuten ønsker de å binde sammen de kristne i et sterkt fellesskap og vennskap. Derfor følger de prinsippet om at alle skal både gi og få.

Et annet element vi ikke har nevnt før er **det diakonale aspektet**. Kirkene har gjerne et godt program for å nå ut til ensomme og trengende. De prøver å balansere vektlegging av evangelisering, misjon, undervisning og diakonalt arbeid. Etter krigen med Nord-Korea engasjerte kristne seg med glede for å hjelpe fattige, syke og folk som hadde et handikap. Dette har også preget kirken siden.

Dermed har vi også nevnt et annet særtrekk for den koreanske kirken i dag, nemlig **misjon**. Korea har en av de sterkest voksende misjonsbevegelsene i verden. Det har vært sendt ut misjonærer fra Asia fra begynnelsen av det 20. århundre. Men disse var svært få. Det fikk stor betydning for misjonen fra Asia da kirkeledere for mange asiatiske land (og afrikanske) kom sammen til en misjonskonferanse i Seoul i 1973. Her ble det vedtatt å organisere Asia Mission Association i 1975. Denne organisasjonen ble til stor inspirasjon og hjelp for asiatiske kirker. Siden da har misjon fra asiatiske kirker hatt en voldsom vekst.

Det var ikke bare Young Nak-kirken som vokste denne tiden. Den kan bare stå som et eksempel. I 1955 melder presbyterianerne om at 1200 nye kirker er bygd. Metodistene melder om 500 nye kirker bare dette året. Slik startet den sterke voksteren i Korea etter at krisen med Nord-Korea sluttet i 1953.

Spesielle misjonsmetoder

Det som er blitt spesielt kjent fra misjonsarbeidet i Korea er **Nevius-metoden**. Nevius-metoden er innvevd i strategien til de fleste misjonsselskap som arbeidet i Korea. Det var Horace Underwood¹⁹ som tok imot Nevius i Korea i 1890. Han beskriver metoden slik:

1. La enhver forbli i det kallet der han ble funnet (vunnet). Vi må lære at alle kristne er Kristi vitner (arbeidere). Den nyvunne kristne skal bo i sitt eget nabolag og forsørge seg selv med sitt yrke.
2. Vi må bare utvikle metoder og institusjoner som den nasjonale kirken selv er i stand til å ivareta og videreføre (*self-government*).

¹⁸ se ”Ministry Through Home Cell Units – kap 17 hos Ro/Nelson 1983:259 ff

¹⁹ presbyteriansk misjonær som kom til Korea i 1885

3. Kirken skal, så langt den makter, sette til side mannskap som er kvalifisert og midler til å drive evangelisering mellom naboene.
4. La de nasjonale selv sørge for å bygge kirker. De skal være nasjonale i arkitektur og av en slik art at de lokale kristne selv kan make å bygge den.

Charles Clark som har studert metoden og hvordan den er brukt i Korea sier videre om metodene: "Vekt på Bibelen, personlig evangelisering, selvutbredelse, selvstyre, sterk disiplin, samarbeid og fellesskap."²⁰

Oppsummering.

Når vi oppsummerer dette kan vi peke på disse faktorene:

1. Bibelklassene. Å bruke Bibelen som basis for opplæring var en del av Nevius-metoden. Dette ble svært godt mottatt, særlig i nord. En medvirkende grunn kan være at koreanerne var svært glade i å lese de gamle konfutsianske klassikerne.
2. Misjonærene sin utstrakte reisevirksomhet. Også dette var et prinsipp Nevius kom med. Hovedhensikten med dette var at misjonæren møtte små grupper av kristne og samtalte og underviste dem. Denne åndelige veiledningen ble en avgjørende faktor i den voksende koreanske kirken. På denne måten kom misjonærene ut blant folket og lærte dem å kjenne i deres hverdagsliv.
3. Det ble avgjørende at misjonærene la vekt på selvstyre fra starten. Det samme gjelder for selvunderhold. Prinsippet med selvunderhold var særlig viktig i områder der kirken vokste sterkt. På den måten ble ikke vestlig økonomi eller mangel på det noen hindring for kirkens utbredelse. Selvutbredelse (*self-propagation*) var også et prinsipp og et kjennetegn på kirken som vokste fort. Misjonærene kom ofte på oppfordring fra folk som ville bli døpt. Ofte var det mange i samme familie eller landsby.
4. Lokalt basert undervisning. Evangelister og andre arbeidere ble ikke sendt bort, men fikk utdanning lokalt. Fokus var på evangelisering og å plante nye kirker, ikke på et avansert utdanningsprogram. Det kristne livet ble sterkt vektlagt. En oppfordret til puritansk livsstil. Prestene var respektert i samfunnet. De var både ivrige evangelister og innstilt på å være tjenere i samfunnet (det diakonale var sterkt vektlagt).²¹ En kan samle det hele i å si at de la vekt på alle leddene i misjonsbefalingen: gående, døpende og undervisende.

Sluttord.

Å beskrive voksteren i den koreanske kirken er et stort arbeid. Jeg har valgt å fokusere på noen kirker som vokser, og prinsipper og strategi for disse kirkene. Det er på ingen måte noe fullstendig bilde. Likevel er det interessant

²⁰ noe forkortet – Shearer 1966:194

²¹ Ro/Nelson 1983:259 ff

og lærerikt å se litt inn bak overflaten på denne kirken som har vokst så sterkt. Det ble lagt et godt fundament i starten. Dette førte til en sterk vokster rundt 1900 og også etter cirka 1955. I dag har nok voksteren stoppet noe opp. Når det gjelder misjon ser vi fortsatt en sterk vekst og et potensiale for mange flere misjonærer framover. Men det var ikke bare prester som evangeliserte og underviste. Det allmenne prestedømmet ble sterkt understreket og satt ut i livet.²²

Litteratur: se litteratur om strategi på et annet sted i dette nr. 29. oktober 2007 (innsyn.2007.2\misjonsstrategi.korea)

Evangeliet fra Afrika til Jerusalem

Av Steinar Opheim

I mangel av penger og ressurser, blåser flere afrikanske kirker nå støvet av en eldgammel misjonsstrategi. Slik ønsker de å nå hele det afrikanske kontinentet med evangeliet.

– Menigheten som sendte oss hit, ga oss bare penger til bussbilletten hjemmefra. Oppdraget vi fikk med oss var likevel klart og entydig. Vi skulle plante en menighet i byen vi ble sendt til. Penger til livets opphold, måtte vi skaffe oss på egenhånd.

Mathieu snakker lavt, men likevel intenst der vi sitter rundt et slitent bord på en skole i byen Sikasso øst i Mali. For et par år siden var han og familien med i en menighet i hovedstaden Bamako. Men så fikk lederne i forsamlingen en visjon om å starte nytt arbeid her i Sikasso fem timers kjøretur unna. Mathieu og familien var villige til å dra. Menigheten samlet inn penger til billetter. Så var det bare å sette seg på bussen.

– Det var tøft i starten. Da vi kom hit hadde vi ingen jobb å gå til. Men etter hvert fikk jeg arbeid som engelsklærer ved denne skolen. Dermed tjente vi nok til å dekke de daglige utgiftene, forteller Mathieu.

Ved siden av lærerjobben er han leder av det kristne fellesskapet som er vokst fram i Sikasso. Byen som danner en slags utpost mot nabolandene Burkina Faso og Elfenbenskysten, har ifølge Wikipedia rundt 135 000 innbyggere. Bare de færreste kjenner Jesus som noe mer enn en muslimsk profet.

Tilbake til Jerusalem

Det samme er tilfelle i store deler av Mali. Nær 90 prosent av landets rundt 15 millioner innbyggere regner seg som muslimer. Knappe to prosent telles som kristne. Situasjonen i nabolandene er ikke særlig annerledes. Vest for Mali ligger Mauritania. I nord grenser landet mot Algerie. Begge nasjonene er kjent

²² ibid. Del 4 fra s 301

for å skape vansker for alle som vil forlate den muslimske troen. Hele det muslimske beltet som strekker seg på tvers av Nord-Afrika er i generasjoner blitt sett på som et svært vanskelig misjonsområde. Men nå er det sterke krefter som ønsker at evangeliet skal bli kjent også her.

Den tydeligste talen er kommet fra de nigerianske misjonslederne. I 2005 lanserte de et program som kalles "Visjon 5015". I løpet av 15 år skal landets misjonsorganisasjoner rekruttere 50 000 utsendinger som skal jobbe for å gjøre Jesu navn kjent i Nord-Afrika og på den arabiske halvøyen. Mange av dem vil søke seg arbeid i landene de reiser inn i. Slik kan de, på samme måte som Mathieu, tjene til livets opphold. Samtidig vil de bruke anledningene som byr seg til å fortelle om Jesus og lede mennesker sammen i kristne fellesskap.

Mange har hørt om den kinesiske "Back to Jerusalem"-bevegelsen. Kineserne ønsker å bringe evangeliet tilbake til Jerusalem fra øst. Misjonslederne i Nigeria har samme visjon for sitt arbeid. Men de vil bringe evangeliet til Israel fra vest.

Modig skritt

– Dette er et modig steg for de kristne kirkene i Nigeria. Disse kirkene møter i dag motstand fra muslimene i sitt eget land. Likevel har de enstemmig gitt sin tilslutning til å styrke misjonsarbeidet utenfor egne landegrenser. Ingen andre afrikanske kirker har overlevd tilsvarende rystelser som den de kristne i Nigeria har vært gjennom. Nettopp derfor ser vi for oss at Nigerias menigheter er spesielt godt rustet til å fullføre det oppdraget vi nå tar på oss. Slik skrev Timothy Olonade da han for halvannet år siden presenterte Visjon 5015 i Lausannebevegelsens internettmagasin, Lausanne World Pulse. Olonade er generalsekretær for Nigeria Evangelical Missions Association (NEMA), en tverrkirkelig nettverksorganisasjon der 85 nigerianske misjonsorganisasjoner og menigheter er med. Til sammen har medlemmene allerede mer enn 5 000 utsendinger i tjeneste i 56 nasjoner.

– Visjonen vår er nå å mobilisere, trene og utplassere en stor misjonsstyrke i nasjonene i Nord-Afrika og på den arabiske halvøyen. Mer enn 100 misjonsledere har gitt sin tilslutning til dette, heter det på NEMAs nettsted på www.nematoday.org.

Algerie, Iran, Irak, Libya, Marokko, Qatar, Saudi-Arabia, Somalia, Sudan, Tunisia, Yemen og De forente arabiske emirater. Dette er alle nasjoner som står på visjonslisten til de nigerianske kristenlederne. Timothy Olonade legger ikke skjul på at oppdraget er vanskelig.

– Nasjonene mellom Nigeria og Jerusalem er kjent for at de åpent har satt seg opp mot Herren og hans salvede. For å fullføre planen må vi gå gjennom fiendtlige territorier og vi vil være som lam midt blant løver. Derfor må vi være villige til å dø, skriver NEMA-lederen.

Han håper dette misjonsengasjementet kan gi en ny dimensjon til forkynnelsen i de ulike menighetene i Nigeria.

– Gjennom dette arbeidet er jeg sikker på at teologien som sier at alt skal være lett for de kristne, vil bli utfordret. Nettopp denne teologien har vært fremtredende i den nigerianske kirken de siste årene, hevder han.

Misjon uten midler

Det er slett ikke bare nigerianerne som tenker offensivt. Tiowa Diarra jobber med administrasjon for Mali Communications i Bamako. Han er også en av Malis fremtredende misjonsledere. Blant annet har han grunnlagt organisasjonen Partners in Mission der han fortsatt er leder. For flere år siden fikk han en visjon om å sende teltmakere til de unådde områdene av hans eget hjemland. Strategien virket så godt at han ønsket at flere skulle få del i den samme tankegangen. I regi av det internasjonale teltnakernetverket Tentmakers International (TI) tok han derfor initiativ til å lage en egen afrikansk teltnakerkonferanse. 62 representanter fra 17 nasjoner kom til samlingen som ble arrangert på en katolsk presteskole like utenfor Bamako i august i år. Konferansen blir trolig fulgt opp med et tilsvarende arrangement i 2010.

– Teltnakertjenesten passer godt i Afrika. Teltnakerne forsørger seg selv gjennom vanlige yrker samtidig som de bringer evangeliet til nye områder. Det gjør det mulig for alle kirker å engasjere seg i misjonsarbeidet uavhengig av hvor mye penger de klarer å samle inn, sier Tiowa Diarra.

Han får full støtte av Daniel Coulibaly, leder for Malis evangeliske allianse.

– Teltnakertjenesten kan regnes som den første misjonsmetoden som ble brukt i Bibelen. Denne måten å jobbe på er like relevant i dag, spesielt når en skal gå med evangeliet til de minst nådde folkeslagene. Disse folkegruppene bor i stor utstrekning i nasjoner som er stengt for tradisjonell misjonsvirksomhet. Teltnakertjenesten er også en god strategi for å demonstrere Guds kjærlighet i verden. Vi vil be om at denne konferansen blir til velsignelse for nasjonene. Vi ber også om at den vil hjelpe dere som er her til å fullføre misjonsoppdraget i deres egne hjemland når dere reiser tilbake, sa Coulibaly i sin åpningshilsen til deltakerne på historiens første "All Africa Tentmaking Conference".

Ikke for svarte

Youssouf Dembélé er den første og hittil eneste i Mali som har tatt doktorgraden i teologi. Han bidro med bibeltimer under konferansen.

– Tidligere trodde vi ikke svarte mennesker kunne drive misjon. Dette var liksom noe som folk fra Vesten holdt på med. Først de siste årene har vi begynt å skjønne at alle menigheter skal bidra i arbeidet med å gi evangeliet videre. En annen utfordring vi har stått overfor er at vi har forsøkt å kopiere den vestlige misjonsmodellen. Dermed har vi sett for oss at vi må ha gode biler og mye penger for å komme i gang. Men nå blir det gjort et flott arbeid for å endre denne tankegangen, smiler han.

Vestafrikaneren Amadou hadde aldri sett på seg selv som noen misjonær før han fikk høre om Paulus sin misjonsstrategi under et teltnakerkurs. Den

tettbygde mannen er vant til å flytte. Postvesenet er arbeidsgiver, og der er tradisjonen at medarbeiderne kan utplasseres på nye steder når det er nødvendig. For tre år siden ble Amadou og familien flyttet til en by der de trodde det ikke var noen kristen menighet.

– Nå skjønner jeg at det likevel er et kristent fellesskap i byen. For jeg og familien samles som regel til bibellesning, bønn og sang på søndag formiddag. Nå skal jeg ta på alvor det ansvaret jeg har som leder i denne menigheten. Og så skal vi begynne å invitere naboer og venner til å komme, forteller han.

Hvite flekker

Det er behov for flere som ham. For selv etter århundrer med iherdig innsats på det afrikanske kontinentet, er det fortsatt store hvite flekker på misjonskartet. En busstur fra byen Kayes vest i Mali i retning hovedstaden Bamako, kan stå som et eksempel.

Kayes, som i innbyggertall er på størrelse med Kristiansand, er i ferd med å våkne til live i det bussen til hovedstaden finner veien ut av perrongen. Den svale morgenluften gir forventninger om en god dag. Store deler av den 500 kilometer lange veien til Bamako er satt i stand med penger fra EU. Asfalten er god og farten stor.

Tiowa Diarra sitter i egne tanker mens bussen suser gjennom det flate landskapet. Utallige jordhytter og smålandsbyer farer forbi vinduene. Regntiden har farget omgivelsene grønne. Oppdyrkede åkerflekker gir nyanser i bildet. På denne tiden av året virker alt frodig og fruktbart.

– Det er annerledes her når det er tørt, forsikrer Tiowa Diarra. Fem timer er gått siden avreise og bussen har stoppet i en landsby. Nå er det tid for lunsjpause. Misjonslederens tanker er imidlertid fortsatt på reise.

– Alle landsbyene vi har kjørt forbi til nå har to fellestrekk, sier han trist.

– Det ene er at det ikke finnes en eneste kristen menighet i noen av dem. Det andre er at det heller ikke er noen som jobber for å nå alle disse menneskene med evangeliet.

LINK-konferansen på Fjellhaug 4.-5. september 2007

Av Dagfinn Solheim

NORME hadde sin årlige konferanse om temaet "Når det koster å bli en kristen – Om trosbytte og forfølgelse."

Hovedtalere: biskop Hwa Yung fra Malaysia, Thom Arne Hellerslia, advokat og spesialist på menneskerettigheter. Dessuten deltok Vebjørn Horsfjord fra Religionslederrådet i Mellomkirkelig råd og M. Shoaib, Islamsk Råd Norge.

Det ble belyst temaer som er viktige for vår misjonsstrategi, ikke minst når det gjelder misjon blant muslimer. Hwa Yung sitt første tema var "**When conversion creates Christians – and conflicts.**" Han la vekt på at det var overnaturlige krefter som virket i slike tilfeller. Han hadde følgende overskrifter når det gjaldt grunner til konflikt ved omvendelse.

1. Den religiøse eller åndelige grunnen. Her la han vekt på plikten for mennesker i mange kulturer til å tilbe og ofre til de lokale gudene. I møte med dette blir kristendommen sett på som en illegal religion. Dessuten frykter menneskene guder og ånder. Noen steder gjør foreldrene en avtale med tempelet på vegne av barna. Da vil de naturlig nok være imot at barna omvender seg.

2. Den kulturelle dimensjonen. Her er ofte respekten for foreldre og forfedre et viktig element. Barna skal jo sørge for de avdøde slik at de kan ha et godt "etterliv". Noen steder (Malaysia) kan det være ok å bli døpt, men svært vanskelig og uønsket å bryte med fedredyrkelsen.

3. En rettslig dimensjon. Dette gjelder ikke minst islam. Den som forlater islam må bli drept (apostacy). Koranen er uklar når det gjelder dette, men Hadith er klar – en frafallen må drepes. Koranen taler om straff i det neste livet (88:23-24; 22; 24:49; 22:256). Hadith (Bakari): "Whoever change his religion – then kill him." Men også her er det snakk om forskjellige tolkninger. Vi vil komme tilbake Felleserklæringen som er vedtatt her i Norge.

4. Sosiale og økonomiske grunner. Dette gjelder i høy grad for de kasteløse (*Dalis*) i India. De oppnår større frihet om de omvender seg til buddhisme eller kristendom.

5. Etniske og nasjonale årsaker. I India har de vedtatt anti-omvendelseslover. Det er for å beskytte nasjonen og religionen. RSS som er aktiv i dette arbeidet er et militant indisk parti. De vil at det skal være en rase, samme etniske tilhørighet og en religion i en nasjon. Det arbeides med en ny konstitusjon som har hinduismen som statsreligion.

Thom Arne Hellerslia tok for seg temaet ”**Fritt vilt? Om trosskifte og menneskerettigheter.**”

Han refererer til John Locke som en banebrytende forkjemper for religionsfrihet. Locke hadde tre punkt om religionsfrihet og toleranse:

1. Ingen andre enn Gud kan vite hva som er rett tro.
2. Det er illegitimt for staten å bruke makt (staten har ingen rett til å styre religionen)
3. Makt er ikke effektivt (det fører bare til at man skjuler troen).

Retten til å skifte religion er essensen i religionsfriheten.

Internasjonalt har vi følgende vern om religionsfriheten:

- De internasjonale menneskerettighetene – FN 1948. Disse er ikke juridisk bindende.
- Menneskerettskonvensjonen 1950 (Europakonvensjonen) (se art. 9); i tilknytning til denne har vi også menneskerettighetsdomstolen i Strassburg.
- Den internasjonale konvensjonen om politiske og sivile rettigheter (*The International Covenant on Political and Civil Rights*) 1966. Dette er den eneste internasjonale konvensjonen som er bindende for dem som undertegner.

Disse dokumentene garanterer religionsfrihet. Det finns noen unntak fra menneskerettighetene der staten kan gripe inn. Men religionsfriheten gir et rom staten aldri kan gripe inn i (sml. tankefrihet). Dette gjelder selve troen, når det gjelder praktiseringen kan staten gripe inn.

Art. 9 (1950) sier tydelig at ”enhver har rett til å skifte religion. (*to have or to adopt a religion or belief of his choice*)”. Art 18 (1966) sier at en kan ”ha eller anta en religion”. Her er det ulike tolkninger, men det er klart at den støtter skifte av religion. Muslimene tolker det gjerne slik at den som ikke har en religion kan anta en (Dette er ikke en riktig tolkning).

- ”Erklæring om eliminering av alle former for intoleranse og diskriminering basert på tro eller religion (*The Declaration on the Elimination of All Forms of Intolerance and of Discrimination Based on Religion or Belief*).” FN 1981. Formuleringen i art 1 har utelatt ”adopt”. Det kan synes at den er svakere, men det sies at ingenting i denne erklæringen skal forandre noe fra erklæringene fra 1948 eller 1966.

Domstolen i Strassburg har hatt en rekke saker. Enkelte kristne har vunnet fram mot staten (Ivanova mot Bulgaria)

Alle inngrep fra statens side må skje ved lov. Dersom staten skal gripe inn må det være av følgende grunner:

- offentlig orden og sikkerhet (sml. misbruk av registreringsordninger): I to saker mot Russland vant begge fram.
- Offentlighet (moral) – blasfemi, uttalelser om andre sin tro (unødvendig, støtende)

- Hensynet til andres rettigheter (omskjærelse, misjonsvirksomhet). Retten til å drive misjon er ikke nevnt i noen av erklæringene, men den er klart underforstått (sml. retten til å skifte religion). Menneskerettighetsspesialister er også klare på dette punkt. En dom i 1993 mot Hellas viser at en ikke kan gripe inn mot manifestasjon av troen, staten kan bare gripe inn mot "utilbørlig misjon".

Staten er derimot forpliktet i forhold til religionsskifte. Dette gjelder urett fra familien eller arbeidskollegaer. Statens positive plikter er å sikre menneskerettighetene. Staten kan ikke hindre alle overgrep, men skal gi en effektiv beskyttelse. I 1999 ble Georgia dømt for ikke å ta affære da en gjeng trengte seg inn i gudshuset og ødela og skadet flere personer.

FN har også en menneskerettskomité hvor en kan sende inn klager. Dette er ingen domstol, men over 100 land har godtatt denne klageordningen. Andre en kan henvende seg til er Amnesty International, Forum 18, US State Department. Misjonene bør vurdere å bruke juridiske virkemidler i større grad.

"Kan vi snakke oss til fred? Trusler, vold og religionsdialog i Norge." Dette var neste tema der Horsfjord og Shoab deltok, deretter var det panelsamtale.

Horsfjord orienterte om "Religioner for fred"-arbeidet. Religionsdialog må ikke bare være snakk, men føre til handling. Vi kan samtale oss til fred. For første gang har vi fått en felleserklæring om trosfrihet mellom kristne og muslimer. Det gis rom til å misjonere (se uttalelsen i vedlegg). Han understreket at rettigheter ikke tar bort smerten ved konvertering. Vi må ikke gjøre smerten større enn nødvendig. Det er også viktig hvordan vi beskriver andre (religioner). Det er viktig i en dialog at begge parter blir hørt, forstått, respektert og lyttet til. Det må skapes trygge rom – det betyr at ikke alt kan være offentlig. I dialogrommet må en kunne vær åpen og sårbar, være ærlig. (sml. "Troende møter hverandre" Mellomkirkelig råd 21.9.2007).

Shoab startet sitt innlegg med å spørre: kan vi stole på hverandre? I 2004 sa Carl I. Hagen at "muslimene kan lyve for ikke-muslimer med støtte i Koranen." Shoab har offentlig gått imot dette utsagnet. Det finne ikke hjemmel for dette i Koranen. Det er viktig for en god integrering at vi kan stole på hverandre. Når det gjelder erklæringen har han fått mange positive reaksjoner også fra utlandet (Pan Arabisk Forbund sin leder, Muslimske Brorskap i Egypt, stormuftien av Syria og Bosnia). Han møter også en del skepsis fra menige medlemmer. I møte mellom imamer har det ikke kommet fram noe negativt. Han er ikke motstander av misjon, men at misjon skal drives klart og tydelig etter "*Codes of Conduct*" (se for eksempel de NORME har gitt ut). Han ser et potensiale for fred mellom muslimer, kristne og jøder. Det gjelder da at vi ikke bare tar fram historiske konflikter, men også fokuser på lange perioder med fredelig sameksistens. Han understreket også at tolkningene av Koranen og

Hadith kan være svært forskjellig. Det går ikke an å si at en tolkning er den eneste rette tolkningen av islam. Mange muslimer er reformorienterte.

Den andre emnet til Hwa Yung var **Utviklingen av en kontekstuell misjonsteologi i Asia, med særlig vekt på åndelig konflikt.**

Det er mange i Kina som har lært mange av Konfusius sine skrifter utenat. For Hwa ble ikke omvendelsen et totalt brudd med kulturen, men et brudd med fedredyrkelsen. Etterhvert ble noe av problemet med Vestens teologi den sterke todelingen (platonsk): sjel – kropp, ånd – materie, sosialt ansvar – evangeliet. En teolog han fikk hjelp av var Srancis Schaefer. Gud skapte hele mennesket, og han skapte ikke var enkeltmennesker, men hele samfunn (kulturer).

Det andre problemet han ser med Vestens teologi er mangelen på det overnaturlige. Det nye testamentet taler om under som skjedde for øynene på folk. Hva med under i dag? Hvordan kan vi få hjelp til pastoralt arbeid og sjelesorg i menighetene våre. De er kjent med ånder, krefter og demoniske makter. Noen vi møter er besatt av vonde ånder. Enten må vi ta fatt i dette eller så er vi ikke rette pastorere. Vi kan ikke hjelpe de som er besatt, men Jesus kan ennå befri. Det er vanskelig for Vestens intellekt å takle slike saker. Men kirken vokser sterkest der slike overnaturlige ting blir tatt på alvor.

Litt av vansken med Østens teologi har vært at den forsøker å respondere til Vestens kultur og modernitet. En søker å bevise Guds eksistens. Det er lite aktuelt i Østen der de aller fleste regner med guder og ånder. Spørsmålet blir heller om vi kjenner den sanne Gud. Vestens teologiske paradigma har vært skapelse – synd – tilgivelse... I Asia blir mange sinte når vi sier at de er syndere. Her taler en om skam og det å miste ansikt. Da må startpunktet være et annet, men for kristne er det ekstra viktig å tale om en hellig Gud, Guds bud og det å leve etter disse.

Hvordan skal en komme videre? Det er viktig å huske at misjon er teologiens mor. I Asia kreves det apologetikk og dialog. En må våge å ta opp det overnaturlige (the excluded middle som Hiebert taler om). Tema for dialog – med hinduismen: Om å avvise en personlig Gud, om relasjoner. Med buddhismen: Fins det et selv – noe eget ved hvert menneske? I samtale med muslimene: respekt for menneskerettighetene, retter for kvinner, respekt for minoriteter.

Nytt fra Fjellhaug Misjonshøgskole (FMH)

Av Jan Ove Selstø

Denne gangen skal det handle om økonomi. Vi arbeider for tiden med budsjettet for 2008. I statsbudsjettet er det bevilget 6,6 mill. kroner til FMH. Det er omtrent det samme som inneværende år. Vi hadde ventet mer. Departementet har ikke lagt inn midler i budsjettet til masterstudiet vårt. Det er et ressurskrevende studium både hva økonomi og personell angår. Heller ikke har vi fått midler til stipendiatstilling.

Vi er nå under en felles lov for både private og statlige universiteter og høyskoler som sier noe om likebehandling. Men det ser ut til å være et stykke fram til det. Kristne Friskolers Forbund har ved flere anledninger drevet god lobbyvirksomhet for de små kristne, private høyskolene. Det gjør de også i forbindelse med statsbudsjettet for 2008. Det er vi takknemlige for. Så gjenstår det å se om de når fram denne gangen. Lobbyvirksomhet inn mot departement, utdanningskomité og stortingsrepresentanter viser seg å være både viktig og nødvendig. Vel, vi er opptatt av å få det vi rettmessig skal ha av statsstøtte, og da er det viktig å nå fram med informasjon og argumentasjon.

Enda mer avgjørende er det for oss å nå fram til misjonsfolket med nødvendig informasjon. Vårt oppdrag er å utdanne misjonærer og heimearbeidere. Det skal vi gjøre ved å drive faglig god undervisning, og ved å veilede og hjelpe den enkelte student i deres menneskelige og åndelige utvikling. For å makte det trenger vi god faglig kompetanse i lærerkollegiet. Det gjelder både formal- og realkompetanse. Det er helt avgjørende skal vi utføre det oppdrag vi har fått av misjonsfolket.

Dette koster penger. Statsstøtten dekker ikke på langt nær kostnadene. Vi er avhengige av gaver fra våre oppdragsgivere. Slik bør det være. Gjennom flere år har vi hatt som målsetting å få inn 1,5 mill. kr gjennom skattefrie gaver. Det har vi nesten nådd de senere årene. Vi må nok øke disse gavene de kommende årene skal vi klare å oppnå balanse i regnskapene. Slik er situasjonen. Ellers må vi ta noen grep som vil innskrenke virksomheten vår.

Det er klart at nøkkelen til en bedre økonomi også handler om å få flere studenter. Dette studieåret er det mellom 90 og 100 studenter i FMH. Mange av disse tar ett av årsstudiene våre. Vi skulle ønske at enda flere fortsatte enten på bachelor- eller masterstudiet.

Jeg skriver dette både for å informere og om mulig tilskynde flere til å støtte FMH gjennom skattefrie gaver. Det meste av de skattefrie gavene får vi gjennom giroen som vi legger ved Fjellhaug-bladet. Nå har vi ikke tenkt å legge ved noen giro i Innsyn. Men vi opplyser om at kontonummeret dere kan bruke for å sende inn skattefrie gaver er 8220.02.91987. Merk giroen med "Skattefri gave, Innsyn"

La meg til slutt legge til at det skjer noe historisk ved FMH ved slutten av dette året. De to første studentene fullfører da sin 5-årige masterutdannelse. Den ene er da klar for misjonærtjeneste i Bolivia, og den andre vil bruke sin utdannelse til tjeneste i Norge.

Vi gleder oss storlig over dette.

Codes of Conduct - Retningslinjer for norske misjonsorganisasjoner med internasjonalt engasjement

Innledning

I løpet av de siste tiår har både misjonens kontekst og misjonens arbeidsformer endret seg radikalt. Dette er bakgrunnen for at NORME har utarbeidet følgende enkle Codes of Conduct for misjonsorganisasjoner og misjonærer.

Holdninger og relasjoner

Et kristent menneskesyn

Misjonsorganisasjonene har et menneskesyn basert på Bibelens budskap som basis for sitt arbeid. Menneskets verdi er gitt utenfra – fra Gud - og er derfor uavhengig av egenskaper, ferdigheter, kultur, rase, kjønn eller alder. Menneskelivet er hellig og ukrenkelig fra unnfangelse til død. Vi forstår mennesket som et relasjonelt vesen, skapt til å leve i forhold til Gud, seg selv, andre mennesker og naturen.

Menneskerettigheter

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal i alt sitt arbeid respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter (FN's og Europarådets menneskerettighetskonvensjoner) og arbeide for at disse rettighetene respekteres.

Kristen nestekjærlighet

Kristen humanitær virksomhet bygger på en felles forståelse av at vi har et ansvar for våre medmennesker og den verden vi lever i. Dette bør gjenspeiles i misjonsorganisasjonenes arbeidsmåte, oppgaver, og i vår holdning til mennesker, natur og miljø. Vi bør ha en særlig oppmerksomhet rettet mot de svakeste, og bestrebe oss på at vi og våre samarbeidspartnere framstår som troverdige talerør for de svake parter.

Etnosentrisme, rasistiske holdninger og kulturell sensitivitet

Misjonsorganisasjoner og deres medarbeidere tar avstand fra alle uttrykk for kulturell overlegenhetsfølelse. Slike uttrykk kan begrunne eller føre til etnosentrisme eller rasistiske holdninger. Vi ønsker isteden å legge vekt på å utvikle kulturell sensitivitet og respekt for lokale tradisjoner.

Forholdet til barn og unge

Barnekonvensjonen med sine 54 artikler gir gode retningslinjer for hvordan barn skal respekteres og behandles. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere bør være opptatt av at den blir respektert

Seksuelle overgrep

Det er et mål for NORMEs medlemsorganisasjoner at seksuelle overgrep og grenseoverskridende seksuell adferd ikke skal forekomme. NORMEs medlemsorganisasjoner skal derfor ha skjerpet beredskap og klare retningslinjer som sikter på å forhindre overgrep, og som gir hjelp til å håndtere eventuelle tilfeller av overgrep på en faglig forsvarlig måte. Flere organisasjoner har gode retningslinjer som kan brukes som mal, eller en kan få hjelp fra for eksempel retningslinjer utarbeidet av Norges Kristne Råd. Kjøp av seksuelle tjenester må ikke forekomme.

Faglig og etisk kompetanse

Personlige og faglige kvalifikasjoner er vesentlig for alle misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere. Både formelle kvalifikasjoner og realkompetanse er viktig. Like viktig er en høy yrkesetisk bevissthet om de forpliktelser vi har overfor utsender og lokale partnere.

Landets lover

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal respektere lovene i de landene de arbeider i. Vi skal avstå fra korrupsjon, bestikkelse og andre ulovlige og uetiske økonomiske transaksjoner både i organisasjonens arbeid og i medarbeidernes private aktiviteter.

Lokal forankring og partnerskap

Den lokale kirke har alltid et primæransvar for misjonsarbeidet. Arbeidet bør skje sammen med, i forståelse og dialog med de lokale partnere. Misjonsorganisasjonenes bidrag bør ta sikte på å styrke partnernes selvstendighet og motvirke avhengighet. Lokal forankring er viktig for å sikre målgruppas deltakelse på alle stadier. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal både i arbeid og fritid vise respekt for partnerkirkene og deres regler, teologi og forkynnelse.

Relasjon til andre religioner

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere må vedkjenne seg sin forpliktelse til å presentere evangeliet for mennesker av annen tro. Dette bør skje i samarbeid eller forståelse med de lokale kirkene. I forbindelse med forkynnelsen av evangeliet er enhver bruk av makt, trusler, manipulasjon eller

villedning – i ord eller handling – uakseptabelt. Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere skal behandle mennesker fra andre religioner med respekt, og arbeide for både kristnes og ikke-kristnes rett til å praktisere sin religion i tråd med sin overbevisning.

Fred og forsoning

Misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere bør arbeide for å skape fred og forsoning mellom etniske grupper, mellom mennesker fra ulike religioner og mellom andre grupper som er i konflikt, slik at lokalsamfunnene kan styrkes.

Konflikter

Som lemmer på Kristi legeme, er vi medarbeidere i en tjeneste med ett felles, overordnet mål. Det forventes at medarbeidere viser hverandre respekt og lever i et oppgjort forhold seg i mellom. Vi er varsomme med hvordan vi omtaler nasjonale eller internasjonale kolleger, og unngår å spre rykter som kan nære konflikter eller skade andres omdømme.

Sosial rettferdighet

I sitt arbeid skal misjonsorganisasjonene og deres medarbeidere prioritere lokalsamfunnenes behov og søke å fremme sosial rettferdighet, bl.a. gjennom talsmannsvirksomhet ('advocacy'). Utviklings- og nødhjelpsinnsetts bør gjennomføres uten hensyn til religiøs, rasemessig tilhørighet eller andre skillelinjer og bør først og fremst ta sikte på å hjelpe de svakeste i samfunnet.

Økologi

I respekt for skaperverket skal vårt arbeid gjennomføres av høy økologisk bevissthet. Det er en målsetting å ha en bærekraftig ressursforbruk med minimale miljømessige skadevirkninger og å unngå all unødvendig forurensing (biologisk, kjemisk, støymessig, visuelt eller annet). Vi bør oppmuntre til gjenbruk og resirkulering.

Kommunikasjon

Målsetting

Misjonsorganisasjonene bør gi innspill til mediernes dekning av misjon, utviklingsbistand og nødhjelp. All vår informasjon skal være sann og troverdig og gi et respektfullt bilde av våre samarbeidspartnere.

Budskap

Misjonsorganisasjonene skal gi en sann framstilling av sin basis, sitt formål, sine verdier og arbeidsmetoder. Misjonsorganisasjonene skal informere om arbeidet med respekt for den selvforståelsen lokalbefolkningen og de lokale partnere uttrykker. Misjonsorganisasjonene bør tilstrebe åpenhet overfor mediene i saker av allmenn interesse. Det gjelder også forvaltningen av organisasjonenes ressurser.

Målgruppe

Misjonsorganisasjonene respekterer gjeldende regler for personvern i alle relasjoner.

Medieetikk

I profileringsarbeid bør misjonsorganisasjonene definere tiltakets målsetting. Alle tiltak skal ha respekt for verdigheten til de som omtales eller som det samles inn penger til. Ved billedbruk bør kilde oppgis, objektet være relevant, og framstillingen skje på en måte som sikrer at det ikke virker krenkende.

Ledelse og Personale**Ledelse**

Misjonsorganisasjonenes overordnede ledelse skal profilere organisasjonenes formål. Ledelsen bør være representativ for den enkelte organisasjons medlemsmasse. Ledelsesformen må avspeile et kristent livs- og menneskesyn, hvor det bl.a. legges stor vekt på omsorg for personalet. Relevant kompetanse bør være til stede i ledelsen, eller kunne konsulteres.

Ansatte

Misjonsorganisasjonene bør ha et helhetssyn når det gjelder personalforhold, uavhengig av hvor man tjenestegjør. Ansatte bør sikres tilfredsstillende arbeidsforhold og mulighet for faglig og personlig utvikling. Ansatte skal ha en skriftlig arbeidsavtale.

Et helhetssyn må videre forholde seg til hva det innebærer å leve og arbeide i en fremmed kultur. Ved flytting til andre land må det tas hensyn til familiesituasjonen. Det må legges til rette for at barns oppvekstvilkår i tverrkulturelle situasjoner blir best mulig. Forberedelsen må tilrettelegges og tilpasses samarbeidspartnerens prioriteringer. Misjonærene må følges opp og få mulighet til å bli en integrert del av samarbeidet. Det bør foreligge klare skriftlige avtaler om tjenesteforholdet, arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Frivillige

Frivillige er en stor ressurs i arbeidet og bør både betraktes og behandles som verdsatte medarbeidere. Det bør være ordnede forhold omkring utsendelsen av ettåringer/frivillige/volontører. En bør ta hensyn til forskjeller når det gjelder forutsetningene for tjenesten, samt lengden og karakteren av tjenesten

Innsamling og Økonomi**Formueforvaltning og budsjettering**

Budsjettering og forvaltning bør skje i samsvar med gjeldende lovverk og foregå på en ansvarlig måte i overensstemmelse med klare, etiske prinsipper.

Innsamlinger

Innsamlinger skal skje i tråd med aksepterte etiske prinsipper (jfr. innsamlingskontrollen). Størst mulig åpenhet bør tilstrebes.

Gaver og øremerkede midler

Gaver skal brukes i tråd med organisasjonenes uttalte målsetting. Organisasjonene må kunne gjøre rede for hvordan gavene er brukt og økonomirapporteringen må være gjennomskiktig.

Eksterne samarbeidsparter

Misjonsorganisasjonene bør ha klare retningslinjer for utbetaling av prosjektmidler til eksterne grupper og samarbeidspartnere, også når det gjelder oppfølging og evaluering av slike prosjekter. Organisasjonene bør anvende habilitetskrav ved ekstern assistanse, og det bør gis opplysning om omfanget av honorarer for tjenesteytelser og fastsettelsen av dem.

Regnskap og revisjon

Misjonsorganisasjonenes regnskap skal gi et sannferdig bilde av de økonomiske forhold. Presentasjonen bør være åpen og gjennomskiktig. Revisjon bør skje ved statsautorisert eller registrert revisor eller andre uavhengige revisorer, som er valgt på betryggende måte.

Norsk Råd for Misjon og Evangelisering
07.12.2005

Vedtatt 07.12.2005 i sak 14 2005/2006:

Drøfting av forslag til ”Retningslinjer for norske for norske misjonsorganisasjoner med internasjonalt engasjement/ Codes of Conduct”.

Vedtak: Normes styre vedtar retningslinjene/Codes of Conduct slik de foreligger og anbefaler sine medlemmer å bruke disse i sine respektive organisasjoner og kirkesamfunn. Daglig leder vil sende ut retningslinjene med det første.

Kommentar:

Se også Rolf Ekenes ”Vær Varsom-misjon” (VL 28.8.2007), ”Diskuter misjonsmetoder” av Trygve Jordheim og Christian Bjørke (VL 28.8.2007)

Felleserklæringen fra Mellomkirkelig råd i Den Norske Kirke og Islamsk Råd Norge

Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke understreker i fellesskap at alle fritt skal kunne velge sin tro. Vi tar avstand fra og ønsker å motvirke vold, diskriminering og trakassering som følge av at mennesker ønsker å konvertere eller har konvertert fra en religion til en annen, enten det skjer i Norge eller i utlandet.

Vi tolker våre ulike religiøse tradisjoner slik at enhver må få velge sin egen tro og religiøse tilhørighet på fritt grunnlag, samt få utøve sin tro – både privat og offentlig.

Når vi misjonerer og informerer om vår egen tro, må dette skje innenfor etisk akseptable rammer, det vil si uten noen form for maktbruk eller manipulasjon. Skal trosfriheten ivaretas, er det viktig at all konvertering skjer på fritt grunnlag.

Som religiøse fellesskap opplever vi, hver på vår side, at det er gledelig når noen ønsker å dele vår tro og bli del av vårt trosfellesskap. Derfor vil vi også, hver på vår side, respektere en persons rett til å konvertere til en annen religion enn vår egen.

Oslo, 22. august 2007

Olav Fykse Tveit, Generalsekretær, Mellomkirkelig råd, Den norske kirke

Shoaib M. Sultan, Generalsekretær, Islamsk Råd Norge

Bokanmeldelser:

Tittel: Din rytme. Din bønn. Keltiske bønner fra Lindisfarne

Forfatter: Ray Simpson

Forlag: Verbum 2005, 208 sider

Anmeldt av: Dagfinn Solheim

Når en blar gjennom boken kan en lett tenke: Hva er så spesielt med denne boken? Det synes først og fremst å være en samling bibeltekster. Etter hver merker en litt av nerven og rytmen i boken. Den står i en keltisk tradisjon og har sin bakgrunn i Aidan- og Hildafellesskapene på Lindisfarne. De som lever i disse fellesskapene prøver å leve i en rytme av bønn, arbeid, studium og rekreasjon.

Boken kan gjerne brukes som en andaktsbok. Den går over en uke og kan gjerne brukes over tid slik at en kommer inn i rytmen og innholdet. Den "rytmen" som var god å ta med seg er at en gjennom uken konsentrerer seg om treenigheten. Det er to dager som konsentrerer seg om Gud som Far og skaper (mandag og tirsdag), to dager fokuserer på Jesus som vår frelser: Fredagen med vekt på Jesu død og dens betydning og søndagen med fokus på Jesu oppstandelse. Videre er to dager viet til Den hellige ånd. Onsdag er det fokus på Ånden som fornyer oss og utruker oss til tjeneste. Torsdag er det fokus på Ånden, treenigheten og om fellesskap og hellighet midt i verden. Lørdagen er temaet: Gud råder over himmel og jord. Det er fokus på håpet og evig liv. Vi minnes dem som døde i troen på Kristus.

Boken har et godt utvalg av bibeltekster som understreker dagens tema. Dessuten er det bønner og noen enkle betraktninger. For kristne kan det være en fare å komme inn i en lesning og konsentrasjon som bare får med seg deler av Guds ord. Her er bredden godt ivaretatt. Jeg tror denne bredden og rytmen gjennom uken er sunn og til hjelp for oss.

Den andre rytmen er gjennom dagen. Det er bønner for morgen, midt på dagen, kveld og mot natt. Her er det gode bibeltekster og livsnære bønner. Det er en bok som gjerne kan brukes over tid. Den gir oss hjelp til å trenge inn i Guds ord og treenighetens mysterium og storhet, på en enkel og livsnær måte.

Tittel: Inn i tilbedelsen. Den nye lovsangstradisjonen.

Forfatter: Tove Rustan Skaar

Forlag: Verbum, 2007

Anmeldt av: Aage Myksvoll

Mange har de siste årene etterlyst en vurdering og analyse av hvordan lovsangen kommer til uttrykk i kristne menigheter og forsamlinger. Nå har jo lovsangen fulgt den kristne kirke gjennom hele historien. Derfor snakker vi selvsagt ikke om et nytt fenomen. Det nye er at lovsangen nå kommer til uttrykk gjennom et mangfold av former og at tradisjonelle uttrykksformer er blitt erstattet eller supplert med nye.

Tove Rustan Skaar, høgskolelektor ved Høgskolen i Staffeldtsgate, har som undertittel på sin bok: "Den nye lovsangstradisjonen". Hun sikter da til hvordan musikalske uttrykk fra populærkulturen har satt sitt preg på lovsangsrepertoaret hos de unge i kirker og kristne forsamlinger. Boken er delt i tre: I del I presenteres vi for innhold og ideologi, altså en presentasjon av tenkningen som ligger til grunn for den nye lovsangstradisjonen, og hva som særpreger den. I del II lar hun de kritiske røstene komme til orde. I del III setter hun emnet inn i et større perspektiv og gjør teologiske og musikalske vurderinger.

Med denne boken har forfatteren kommet med et viktig bidrag til debatten om "den moderne" lovsangens profil og innhold. Hun lar fremstående representanter for den nye tradisjonen komme til orde med sin tenkning og sine begrunnelser. Samtidig får vi en grundig innføring i hvordan kritikerne argumenterer over en bred skala. Dette er bokens styrke: Den er opplysende og til å bli klok av. Og dermed får leseren god hjelp til å finne eget ståsted i debatten.

Tove Rustan Skaar går ikke utenom det spørsmålet som utvilsomt er den mest klassiske problemstillingen, nemlig spørsmålet om musikkens nøytralitet. Her tolker jeg forfatteren slik at hun svarer både ja og nei: Musikk påvirker alltid på en eller flere måter, men det finnes ikke musikalske strukturer eller former som i seg selv er onde eller gode. Eller sagt på en annen måte: Det finnes ingen kristen musikk i den forstand at noen musikalske uttrykk i seg selv er mer kristelige enn andre. Konklusjonen blir dermed at vi bør si ja til et mangfold av musikkformer i kirker og kristne forsamlinger.

Men forfatteren går videre og setter kritiske søkelys både på den nye lovsangstradisjonen og det som vi tradisjonelt oppfatter som den tradisjonelle kirkelige sang/salmetradisjonen. Representanter for den nye lovsangstradisjonen må besinne seg på selvkritikk både når det gjelder repertoarvalg og presentasjon. Representanter for den klassiske tradisjonen utfordres til å se alvoret i å ikke gi rom for at ungdom (og andre) skal få muligheten til å lovsynge Gud i de

musikalske former de primært identifiserer seg med. I dette spenningsfeltet oppfordrer forfatteren til samtale, konstruktiv dialog og opplæring.

Forfatteren kunne med fordel nyttet et bredere utvalg av kildemateriale til å belyse de aktuelle problemstillinger. Men hennes eget erfaringsgrunnlag og kloke anvisninger, gjør at boken fortjener å bli tatt på alvor og lest av alle som er opptatt av lovsangens betydning i kirke og misjon.

Litteratur - Misjonsstrategi:

Av Dagfinn Solheim

- Adeyemo, Tokunboh (1997): *Is Africa cursed?* Nairobi: CLMC
- Berg, Mike & Pretiz, Paul (1996): *Spontaneous Combustion: Grass-Roots Christianity, Latin American Style*. Pasadena: William Carey
- Bosch, David (1991): *Transforming Mission*. N.Y: Orbis
- Carson, D.A. (1987): *The Church in the Bible and the World. An International Study*. Grand Rapids: Baker
- Dayton, Edward/Fraser, David (1990): *Planning Strategies for World Evangelization*. California: MARC
- Gibbs, Eddie (1993): *Winning them Back. Tackling the Problem of Nominal Christianity*. Kent: MARC
- 2000: *Church Next. Quantum Changes in How We Do Ministry*. Illinois: IVP
- Green, Michael ed. (2002): *Church without Walls. A Global Examination of Cell Church*. Winesboro: Paternoster.
- Hesselgrave, David (1984): *Planting Churches Cross-Culturally*. Grand Rapids: Baker
- Hesselgrave, David (1994): *Scripture and Strategy. The Use of the Bible in Postmodern Church and Mission*. Pasadena: William Carey Library
- Hesselgrave & Rommen (1992): *Contextualization*. Grand Rapids: Baker
- Hiebert, Paul G. (1991): *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids: Baker
- 1994: *Anthropological Reflections on Missiological Issues*. Grand Rapids: Baker
- Love, Rick (2000): *Muslims, Magic and the Kingdom of God: Church Planting among Folk Muslims*.
- Nelson, Alan & Poppel, Gene (2000): *How to Change Your Church*. Nashville: W Publ. House
- NLM, Mali (2006): "Strategidokument for La Mission Evangélique Luthérienne en Côte d'Ivoire et au Mali."
- O'Donnell, Kelly (2002): *Doing Member Care Well. Perspectives and Practices From Around the World*. Pasadena: William Carey Library

- Oduyoye, M.A. (1995): *The Churches' Responsibility for Understanding Islam and the Muslims in Africa*. Nairobi: ProCMuRA.
- Pantoja, Luis, Tira, Sadiri Joy og Wan, Enoch (2004): *Scattered. The Filipino Global Presence*. Manila: LifeChange Publ.
- Pirollo, Neal (1991): *Serving as Senders. How to Care for Your Missionaries*. Waynesboro: Operation Mobilisation
- Potter, Phil (2001): *The Challenge of the Cell Church*. Bible Reading Fellowship.
- Rasmussen, Rune (2004): *Misjonerende menighet. Lokal menighetsutvikling i en global kirke*. Oslo: Verbum
- Ro, Bong-Rin and Nelson, Marlin ed (1983): *Korean Church Growth Explosion*. Taichung: Word of Life Press
- Samovar, Larry/Porter, Richard (2001): *Communication Between Cultures*. London: Wadsworth
- Schreiter, Robert J. ed. (2002): *Mission in the Third Millennium*. New York: Orbis.
- Shearer, Roy E. (1966): *Wildfire: Church Growth in Korea*. Grand Rapids: Eerdmans
- Sjogren, Bob, Stearns, Bill & Amy (1995): *Run with the Vision. A Remarkable Global Plan for the 21st Century Church*. Minneapolis: Bethany
- Solheim/Sæverås (1992): *Innføring i Missiologi*. Oslo: Studiebibliotek for Bibel og Misjon
- Steffen, Tom A. (1997): *Passing the Baton. Church Planting That Empowers*. CA: Biola University
- Vigilius, Mikkel (2005): *Kirke i kirken. Luthersk vækkelseskristendom. Fra kirkelig bevegelse over organisation til kirkelig opbrud*. Hillerød: LogosMedia.
- Warren, Rick (1999): *Målrettet Menighet. Vekst uten å gå på akkord med budskap og oppdrag*. Oslo: Rex
- Yung, Hwa (2004, 2. reprint): *Mangoes or Bananas? The Quest for an Authentic Asia Christian Theology*. Oxford: Regnum
-

I denne lista vil jeg spesielt framheve disse:

Yung er en biskop fra Malaysia med kinesisk bakgrunn. Boken hans er et resultat av hans doktorarbeid. Han var på Fjellhaug i forbindelse med NORME sitt LINK-møte i år. Boken har svært mye til ettertanke når det gjelder kontekstualisering. Han er også spesielt opptatt av åndskampen en står i i den tredje verden. anbefales.

Rick Love skriver om folkeislam. Dette er noe av det beste som er skrevet på det området. Her er det god misjonsstrategi og kontekstualisering blant muslimer. Svært verdifull.

Pantoja m. fl.: Dette er en interessant bok om teltmakere og deres misjonsstrategi. Det gjelder mennesker fra Filipinene som lever i diaspora. Det bibelske grunnlaget blir tatt opp, likeså metode og strategi. Svært mange kristne filipinere er spredt over store deler av verden (the FIN movement).

Til slutt vil jeg nevne **Hesselgrave** sin bok om å plante kirker tverrkulturelt. Han tar utgangspunkt i Apostelgjerningene og har mye verdifullt å gi.

Internettider:

Lausanne: www.gospelcom.net/lcwe/index.html

Nettverk for evangelisering: www.cccowe.org/cccowe_e.asp

Filipino International Network: www.fin-online.org

Dette er nettutgaven – av forskjellige grunner er noe tatt ut red